

DRAUGAS

PERIODICALS
November 23, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

95-IEJI METAI

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 23, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-22-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 226
Kaina 75 c.

Šiame numeryje:

Bicūbystė

Sveikatos klausimais.
2 psl.

Įvertinkime kultūros
darbus. ES auditoriai
domisi išmokų
panaudojimu Lietuvoje.
3 psl.

Vatikanas skelbia
Eucharistijos metus.
4 psl.

„Draugo lietuviukai“.
5 psl.

Lit. mokyklų mokytojų
konferencija.
6 psl.

Lietuvoje įteisinta dr.
M. Montessori.
7 psl.

Lietuvė aktorė J.
Lagarce pjesėje.
LTSC archyvų žinios.
8 psl.

Sportas

* Slovakijoje pasibaigusiame tarptautiniame jaunųjų laisvųjų imtynių turnyre svorio kategorijoje iki 32 kilogramų, kurioje varžėsi 15 sportininkų, antrąją vietą užėmė trenerio Vytauto Baltuonio auklėtinis klapėdietis Karolis Jurisė. Svorio kategorijoje iki 42 kilogramų sėkmingai ėmėsi Šarūnas Jurėys iš Kelmės. Trenerio Sauliaus Jurčio sūnus tarp 21 dalyvio buvo antras bei pelnė sidabro apdovanojimą.

* JAV NBA komisaras David Stern sekmadienį informavo apie nuobaudas, kurios skirtos 9 krepšininkams, penktadienio rungtynėse tarp Detroit „Pistons“ ir Indiana „Pacers“ komandų įsivėlusiams į muštynes su žiūrovais. Likusias 72 reguliariojo NBA sezono rungtynes bus priverstas praleisti „Pacers“ krepšininkas Ron Artest. Tai rekordinė krepšinio diskvalifikacija per visą lygos istoriją, nesujusiu du dopingo vartojimu. Kiti „Pacers“ žaidėjai gavo švelnesnes bausmes. Visiems nuobaudas gavusiems krepšininkams nebus mokamas atlyginimas.

Naujausios žinios

* Dėl techninio gedimo buvo priverstas grįžti į Maskvą skridęs „Lietuvos avialinijų“ lėktuvas.

* Darbo partija atsakė Užsienio reikalų komiteto vadovo posto Seime.

* A. Bosas vadovaus Aplinkos apsaugos komitetui.

* Lietuvos prezidentas pasveikino naują Europos Komisijos vadovą.

Valiutų santykis

1 USD — 2.648 LT
1 EUR — 3.452 LT

Vokietijos prezidentas giria Lietuvos pažangą

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Vilniuje viešintis Vokietijos prezidentas Horst Koehler giria Lietuvą už ekonominę pažangą, tačiau atsiskaito komentuoti po Seimo rinkimų susidariusią naująją valdantią daugumą.

„Nematau, kad aš, kaip svečias, besilankantis Lietuvoje tik vieną dieną, galėčiau kalbėti apie konkrečias detales, liečiančias koalicinę Vyriausybę, tačiau manau, kad Lietuva išliks politiškai stabili“, pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje sakė H. Koehler.

Jis pabrėžė puikią Lietuvos ekonominę raidą, pridūręs, kad įdėtos pastangos pasiteisino.

„Šis ekonominis augimas padės spręsti ir socialines problemas“, tikino H. Koehler.

Jis taip pat gyrė Lietuvą už spartų Europos Konstitucijos patvirtinimą.

H. Koehler teigimu, jo šalis ES Konstitucinę sutartį turėtų patvirtinti kitamet parlamente.

„Šiuo vizitu aš norėjau įnešti savo asmeninį indėlį į tai, kad Baltijos šalys ir jų žmonės gerai jaustųsi išsilydusioje ES, parodyti, kad jos turi balsą, kuris bus išgirstas“, kalbėjo H. Koehler.

Jis pasisakė už aktyvesnį

Iš kairės: Alma Adamkienė, Eva Luiza Koehler, Valdas Adamkus ir Horst Koehler. Mykolas Ambrazas (ELTA) nuotr.

Baltijos jūros regiono valstybių bendradarbiavimą, ypač aplinkosaugos srityje.

Spaudos konferencijoje ir Vokietijos, ir Lietuvos prezidentai ypač pabrėžė būtinybę skatinti tiesioginius žmonių kontaktus.

Pasak Lietuvos vadovo V. Adamkaus, Vokietijos kolegai jis pristatė Lietuvos santykius

su Rusija ir Baltarusija, buvo aptarti sekmadienį vykę Ukrainos prezidento rinkimai.

H. Koehler domėjosi, kaip įgyvendinami susitarimai dėl Kaliningrado tranzito ir gavo V. Adamkaus užtikrinimą, kad tiek prekių, tiek keleivių tranzitas į Kaliningradą per Lietuvos teritoriją vyksta sklandžiai.

Gavęs kvietimą kitamet su

vizitu atvykti į Vokietiją, V. Adamkus sakė su džiaugsmu jį priėmęs.

Kaip numato diplomatinis protokolai, Lietuvos ir Vokietijos prezidentai apsisiekė dovanomis — V. Adamkus H. Koehleri pateikė proginių sidabrinių monetų rinkinį, bronzinę skulptūrą „Banga“, o pats gavo paveikslą.

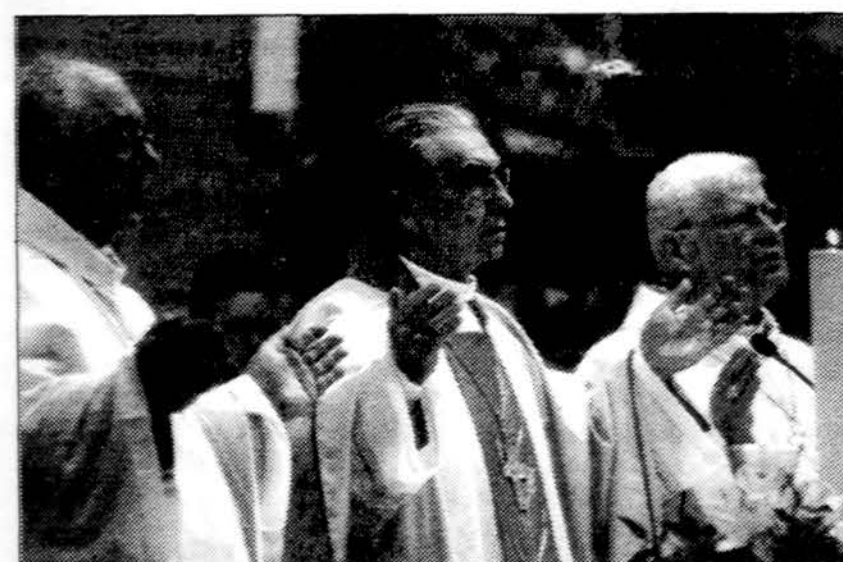
Tikintieji užbaigė liturginius Bažnyčios metus

Vilnius, lapkričio 21 d. (ELTA) — Iškilmingomis padėkos Mišiomis sekmadienį pagrindinėje Lietuvos šventovėje — Vilniaus arkikatedroje — tikintieji užbaigė liturginius Bažnyčios metus.

„Ši sekmadienį susitinka dvi prasmingos šventės: liturginių metų užsklandoje minime Kristaus Karaliaus šventę, o drauge užbaigiame šventojo Lietuvos Karaliaus Kazimiero metus. Tai dar viena proga geriau suprasti, kas yra Kristus Karalius, ir kas yra žmogus, šiam Karaliui paaugęs savo gyvenimą“, sekmadienio pamokslė sakė Šventųjų Mišių koncelebracijai vadovavęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Pasak Vilniaus arkivyskupo, tėvo dvaro malonumų apsuptas Kazimieras nesutruko tarp žemiškos prabangos ir gamtinių, bet su jaunatvišku įkarščių ieškojo didžiausio lobio, kurio troško širdis.

Turėjusiam paveldėti kara-

Šv. Mišias Arkikatedroje aukėjo kardinolas Audrys Juozas Bačkis (v). Valdo Kopisto (ELTA) nuotr.

liškajai sostą, Kristus Karalius skyrė kitą dalia: tapti maldos, gerumo, gailėstingumo ir tyrumo apaštalu.

Naujieji Bažnyčios metai prasidės pirmąjį Advento sekmadienį — lapkričio 28 d. Šventojo Tėvo paskelbtais Eucharis-

tiniais metais Jonas Paulius II tikintuosius kviečia ilgesnį laiką pasilikti priešais Švčiausiajame Sakramente esantį Kristų ir „prisiglaudus prie jo krūtinės, kaip mylimajam mokiniui, pasijusti paliestam jo širdies begalinės meilės“.

Darbo partijai — konservatorių kaltinimai

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Žiniasklaidai pranešus apie galimas konservatorių pajamas iš energetikos, jų vadovas Andrius Kubilius apkaltino ūkio ministro postą siekiantį Darbo partijos vadovą Viktorą Uspaskichą ketinimais savais žmonėmis pakeisti bendrovės „Lietuvos energija“ vadovybę.

Praėjusią savaitę televizija ir spauda pranešė apie galimą ryšį tarp konservatorių sąrašo ir Seimą išrinkto buvusio bendrovės „Kauno energija“ vadovo patarėjo Ramūno Garbaravičiaus ir partijos finansavimo iš energetikos sektoriaus.

„Atlikime savo partinį tyrimą, ar yra pagrįstų prieštaringų Ramūno Garbaravičiaus ir partijos finansavimo iš energetikos sektoriaus“, sakė A. Kubilius.

Jis sakė įtariąs, kad žiniasklaidos pranešimai apie R. Garbaravičių susiję su ūkio ministro norinčio tapti V. Uspaskicho ketinimais keisti „Lietuvos energijos“ vadovus.

„Negalime atsikratyti įspū-

Andrius Kubilius. Tomo Černišovo (ELTA) nuotr.

džio, kad prieš V. Uspaskichą tampa ūkio ministru, yra ruošiamas diava Lietuvos energijos vadovybės pakeitimui, kad V. Uspaskichas į Lietuvos energijos vadovybę galėtų įvesti savo žmones“, sakė A. Kubilius.

„O mes ir R. Garbaravičius esame tik tam tikro scenarijaus dalis“, teigė A. Kubilius.

Kas gražina P. Auštrevičiaus skolas?

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) pasigedo aiškumo, kaip buvęs kandidatas į šalies vadovus Petras Auštrevičius gražina per rinkimų kampaniją susidariusius išsiskolinimus, rašo „Kauno diena“.

Seimo Liberalcentristų frakcijos narys, buvęs kandidatas į prezidento postą P. Auštrevičius tikina, kad šimtą tūkstančių skolų, susikaupusių rinkimų kampanijos metu, nuolat mažėja, tačiau neatskleidžia, kas padeda jas mažinti.

Netrukus VRK ketina oficialiu laišku griežtai pareikalauti ataskaitos, kas ir kaip padeda P. Auštrevičiui gražinti skolas. Pirmalaikiuose prezidento rinkimuose trečią vietą užėmęs P. Auštrevičius išsiskyrė intensyvia ir spalvinga, brangiai kainuojančia politine kampanija, kuri šiam kandidatui kainavo 2,411,000 litų.

„Dėl kitų buvusių kandidatų mums beveik aišku, bet šiuo atveju, deja, yra labai daug klausimų, į kuriuos atsakymo kol kas neturime“, teigė VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas. Jis priminė, kad buvęs kandidatas Valdas Adamkus antrą kartą tapęs prezidentu, turėjo 372,000 litų skolą, tačiau ją gražino, didesnę dalį apmokėdamas iš asmeninių lėšų.

Dar poros buvusių kandidatų — socialdemokrato Česlovo Juršeno ir socialliberalės Vilijos Blinkėvičiūtės — skolos, atitinkamai siekusios 410,000 ir 78,000 litų, buvo padengtos iš partinių kasų.

Rinkimų kampanijos metu P. Auštrevičius iš įvairių fizinių ir juridinių asmenų sugebėjo surinkti 1,708,000 litų. Tad po rinkimų šiam kandidatui liko 702,700 litų skola.

P. Auštrevičius vasarą planavo įsteigti savo vardu pavadintą fondą, per kurį žadėjo gražinti skolas. Tačiau Vyriausioji tarnybinės etikos komisija apsvaistė tokį per kampaniją susidariusių skolų gražinimo būdą ir jį uždraudė.

Jurij Borisov paskirta 10,000 litų bauda

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Vilniaus miesto 1-asis apylinkės teismas pirmadienį pripažino, kad Rusijos pilietis Jurij Borisov naudojosi psichinę prievartą prieš tuometinį prezidentą Rolandą Paksą, grasindamas paskelbti neva jį kompromituojančią medžiagą už pažadų nevykdymą.

Už šį nusikaltimą teismas J. Borisov skyrė aštuoniasdešimtys minimalių gyvenimo lygių — 10,000 litų — baudą.

R. Pakso rinkimų kampanijos dosniasis rėmėjas J. Borisov buvo kaltinamas, kad šantažuodamas ir veikdamas tiesiogiai bei per tuometinį prezidento patarėją Remigijų Ačą ir verslininką Algirdą Drakšą, siekė oficialaus posto Prezidentūroje.

J. Borisov savo kaltės nepripažino ir prašė jį išteisinti.

Išgirdęs, kad yra pripažintas kaltu, J. Borisov atrodė sutrikęs ir to nuo žurnalistų neslėpė.

„Nepatenkintas teismo sprendimu, žinoma, kad apskųsiu“, sakė jis. Pagal įstatymą,

šalis per 20 dienų šį nuosprendį gali apskųsti Vilniaus apygardos teismui.

Teismas pirmadienį paskelbė tik sutrumpintą nuosprendį, be išsamių motyvų, tačiau ir iš jo matyti, kad J. Borisov kaltė grindžiama kai kuriais telefoniniais pokalbiais.

Valstybinį kaltinimą teisme palaikęs prokuroras Mindaugas Duda po nuosprendžio žurnalistams dar negalėjo pasakyti, ar skųs nuosprendį dėl mažesnės nei jis siūlė skirti baudos.

Nuo teismo sprendimo grasinimų prezidentui byloje priklausys ir šio Rusijos piliečio tolesnis gyvenimas Lietuvoje.

Rugpjūčio 12 dieną Vilniaus apygardos administracinis teismas sustabdė šio Rusijos piliečio bylą dėl išsiuntimo iš Lietuvos. Išsiųsti verslininką iš Lietuvos prašymą teismui pateikė Migracijos departamentas.

Tačiau teismas nusprendė nenagrinėti šios bylos, kol Vilniaus miesto 1-asis apylinkės teismas neišnagrinės grasinimų tuometiniam prezidentui R. Pakso bylos.

Lietuviai nebesiveržia į Ameriką

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Gyvenimas ir darbas Jungtinėse Valstijose lietuviams domina mažiau nei iki šiol.

Kaip pirmadienį rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, dalyvauti JAV imigracinių vizų loterijoje ketinantys žmonės anketas padedančios pildyti bendrovės sulaukia palyginti nedaug klientų.

Sumažėjo ir firmų, kurios padeda pildyti žaliuosius kortelės loterijos anketas.

Šiomet loterija prasidėjo lapkričio 5 dieną, o pasibaigs kitų metų sausio 7-ąją. Antrus metus iš eilės anketos priimamos tik internetu.

Manoma, kad apie darbą JAV svajoję lietuviai šaliai įstoja į Europos Sąjungą pasirinko kūrą nors senoji žemyno valstybė, dažniausiai Didžiąją Britaniją.

Praėjusiais metais loterijoje pasisekė 2,245 lietuviams, užpernai — 1,483.

„Valstiečiams“ atiteko įtakingo komiteto vadovo postas

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Įtakingo parlamentinio Europos reikalų komiteto pirmininko postas atiteko Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijai, turinčiai vos dešimt mandatų naujajame Seime.

Tai pirmadienį Seime surengtoje spaudos konferencijoje pranešė Seimo pirmininko pirmasis pavaduotojas Česlovas Juršėnas.

Jo teigimu, Seimo Seniūnų sueigoje buvo sutarta, jog ERK komiteto pirmininko postas atitenka „valstiečiams“.

„Toks buvo koalicijos narių susitarimas“, sakė Č. Juršėnas, paklaustas, kodėl toks svarbus postas atiteko „valstiečiams“.

Pagal Seimo Statutą, ERK turėtų vadovauti vienas Seimo pirmininko pavaduotojų.

Praėjusią savaitę Seimo pirmininko pavaduotoju buvo paskirtas VNPDS kandidatų sąrašo į Seimą kandidatavęs buvęs Panevėžio rajono meras Alfredas Pekeliūnas.

Pastarasis taip pat yra laikomas artimu Darbo partijos vadovui Viktorui Uspaskichui, yra vadovavęs UAB „Krekenavos agrofirma“, kurios akciją turi V. Uspaskichas.

Europos reikalų komitetas bus pagrindiniu komitetu svarstyti Vyriausybės poziciją dėl Europos Sąjungos (ES) priimanų sprendimų.

Č. Juršėnas patvirtino neoficialius pranešimus, jog Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto vadovo postas atiteks socialliberalams. Aplinkos apsaugos — Darbo partijai, Teisės — socialdemokratams.

Lapkričio 23-oji — Lietuvos karių diena. Būtent šią 1918 m. dieną Vilniuje buvo išleistas pirmasis įsakymas nepriklausomybę atkūrusios valstybės ginkluotoms pajėgoms. Pasak istorikų, Lietuvos kariuomenė buvo kuriama labai sunkiomis sąlygomis, nes 1918 metų pabaigoje po Pirmojo pasaulinio karo iš Lietuvos traukė vokiečių kariuomenė ir ją pėdomis žygiavo Raudonoji armija. Valdo Kopisto (ELTA) nuotr.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

SERGI INKSTŲ AKMENLIGE — GERK DAUG VANDENS

IONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Inkstų akmenlige paprastai sunegaluoja visi, kurie, turėdami gimtą polinkį inkstų akmenims susidaryti, negeria daug vandens ar kitokių naudingų skysčių. Tai vandens laistytojai, todėl jų burna išdžiūsta. Net ir susirgę akmenlige, jie taip pat vandens vengia, todėl ir nepasveiksta, net po kelių operacijų. Tokie neklauso paprasto patarimo: vandens gerti tiek, kad šlapimo per dieną susidarytų du litrai; kitaip jokios operacijos nepadės, nes inkstai ima pamažu nykti, kol žmogus be laiko akis užmerkia.

Bet jis yra mūsų brolis — jį reikia visomis jėgomis gelbėti. Todėl įsidėmėk ir maldauk, kad jis vykdytų visus mediciniskus reikalavimus.

Gerti daug vandens — geriausias vaistas prieš inkstų akmenlige. Galima gerti lietaus ar sniego vandenį, įpylus į vieną litrą vandens du šaukštus glicerino. Reikia gerti bet koki namuose turimą vandenį be jokių atsilikimų. Negerti gausiai vandens yra inkstų akmenlige priešaukimas, o ją turint — tos ligos palaikymas.

Žmonės, kurių inkstai yra linke akmenis auginti, turi gerti tiek daug vandens, kad, kaip minėta, susidarytų per parą du litrai šlapimo. Išgeriamo vandens kiekis įvairus, kol du litrai susidarys — tai priklauso nuo oro temperatūros, nuo ligoje prailgimo, nuo jo kalbėjimo (daugiau skysčio išgaruoja kalbant), nuo mitybos.

Jei Sibire toks sirgs, jis galės gerti gryną vandenį sniego ištiropinęs. Čia būdamas negerk distiliuoto vandens, o valgyk sriubas, vaisius, daržoves, gerk jų sultis, pieną. Tik ne alų, ne degtinę, ne pepsus, ne kavą ir ne arbatą. Gertina žolė, liepžiedžių, uogų arbata.

Gerti daug skysčių — tai pirmas uždutis. Bet reikės atlikti dar ir antrą, kiek sudė-

tingesnę darbą — pakeisti šlapimo reakciją. Ji gali būti rūgšti ar šarminė. Jei rūgšti, tai geriamas dvi kvartas (apie 2 l) citrulinų vaisių sulčių per dieną (apelsinų, greipfrutų), padarysi šlapimą šarminį (nors šios sultys rūgšties, bet šlapimą paverčia šarminiu). O jei šlapimas šarminis, reikės jį rūgštinti vitaminu C kas 8 valandas paimant vieną 300 mg tabletę.

Trečia uždutis — išsiaiškinti, kokios rūšies akmenys auga inkstuose. Tai nustatoma ištyrant laboratorijoje akmenis, išimtus operuojant ligonį. Inkstų akmenų rūši galima sužinoti ir ištyrus šlapimo nuosėdas — ten esamų druskų kristalus.

Šlapimo reakciją reikės derinti prie inkstuose esamų akmenų rūšies. Mat vieni akmenys formuojasi rūgščiame šlapime, o kiti — atvirkščiai. Gydytojas kiekvienam ligoniui nuodugniai apie tai paaiškina. Pacientui lieka tik vykdyti gydytojo nurodymus. Tada akmenlige bus lengviau tvarkoma. Reikės tokiems dar ir maistą pritaikyti pagal akmenų rūšį. Tai bus ketvirta būtina atliktina uždutis.

Čia ir paaiškėjo, kodėl vienas pacientas gerai tvarkosi su inkstų akmenlige, o kitas vargsta su ja net visą savo sutrumpintą amžių. Visą nulemia paciento išmintis — gebėjimas tvarkingai elgtis tiek sveikam esant, tiek kad ir akmenlige susirgus.

Inkstų akmenys sutrupinami be operacijos

Aš mažai geru skysčių ir daug prakaituoju. Inkstai atsiranda akmenų. Urologas pataria juos operuoti. Atsistatinti sužinojau, kad Northwestern universiteto ligoninėje be operacijos šalinami akmenys. Nuvykau ten ir be operacijos ultrazvuku man sutrupino inkstus akmenis. Ar visiems ligoniams tinka toks

gydymas?

Tinka, tik reikia paciento pastangų. Visų pirma jis turi gerti daug naudingų skysčių — vaisių sulčių, valgyti sriubų, daug vaisių bei daržovių, idant šlapimo per parą susidarytų mažiausiai du litrai. Taip elgdamasis užbėgs inkstų akmenlige už akių.

Dabar dejuot pradės urologai, kad neteks uždario iš akmenligės operacijų. Mat daugelis ligoninių jau turi aparatūrą, kuri sėkmingai šalina be operacijos inkstus akmenis. Tik 5 proc. tokių ligoninių dar turės gultis ant operacinio stalo. Tai gera naujiena pacientams.

Kodėl vasarą inkstų akmenlige dažnėja?

Kodėl man inkstuose akmenys dažniau atsiranda vasarą? Gydytojas tvirtino, kad klimatas ir metų laikas turi įtakos inkstų akmenų susiformavimui. Ar tai tiesa?

Tiesia! Yra vietovių, kuriose inkstų akmenlige atvejų esti daug dažniau nei kitur. Tai Amerikos pietryčiai ir pietvakariai bei didžiųjų ežerų vietovės.

Įvairiai aiškinama, kodėl tose vietose dažniau žmonės šlapimtakiuose akmenlige suptę. Mediciniškai tiksliausias bus šitoks paaiškinimas: tam tikrose vietose tam tikru metų laiku labai šiltas oras daugiau žiuvina žmones, jie išpraskaituoja daug skysčių. O negerdami daug skysčių jie sumažina šlapimo kiekį. Sumažėjus šlapimo kiekiui jis darosi tirštesnis, nes mažesniu kiekiu reikia vis vien vandenį tirpinti, tad kuo atmatas pašalinti. Tada per daug sutirštėja šlapimas kalcio, fosforo ir oksalatų druskos. Tai ir sudaro sąlygas akmenims atsirasti šlapimtakiuose bei inkstuose.

Atsistatinti dar vieną dalyką — visi inkstų akmenlige sergantieji, kokioje žemės vietoje jie gyvena, yra menki vandens gerėjai. Dėl įvairių priežasčių, dažniausiai todėl, kad tėvai patys mažai skysčių vartojo ir vaikų nepritarino to daryti. O čia dar įvairūs neišmanėliai pataria mažiau skysčių gerti senesniems bei širdininkams. Taip ir turime gerą būrį žmonių, sergančių inkstų akmenlige, nes mažai skysčių vartoja. O šiltomis dienomis ši liga dar paastėja. Mat neįpratę gerti daug vandens tokie ligoniai karštą dieną raitosi iš skausmo dėl inkstų akmenų.

Menki vandens vartotojai turėtų pasimokyti bent iš žiurkių. Mediciniškai tyrimai parodo, kad žiurkei neduodant reikiamo kiekio skysčių, per dieną jos šlapimtakiuose net 4 mg akmenų gali susiformuoti — taip jie greit auga. Gyd. urologas Donald F. McDonald tvirtina, kad New Yorko valstijos vakarinėje dalyje gyvenančiam žmogui per 10 dienų inkstuose gali susidaryti 40 mg akmenų. Šioje ir aukščiau minėtose vietose daugiau akmenų žmonių inkstuose atsiranda vasarą. Beje, daugumoje atvejų — net iki 70 proc. jie susidaro iš kalcio oksalato. Tai gali sąlygoti gausus daržovių valgymas vasarą — mat daržovės turi daug kalcio oksalato. Tik čia nepadarykim klaidingos išvados — nemėginkime mažiau daržovių valgyti. Priešingai, pradėkime dešimteriopai daugiau gerti sveikų skysčių: vandens, vaisių ar daržovių arbatos bei sulčių, valgyti pienukų, daržovių bei vaisių sriubų — tik ne mėsos sultinių.

Nė vienas lietuvis neturėtų vartoti svaigalų, kavos bei įvairių gazuotų vandenų. Ir savo vaikus pratinti prie tokių skysčių nereikia — tada jiems suaugus nebus vargo higieniškai maitintis.

Dabar tamstai bus aišku, jog reikia daug gerti sveikų skysčių, kad nesudarytų sąlygų akmenims formuotis inkstuose net ir karščiausiu metu. Net pragare nesudarys inkstuose akmenys šiaip sveikam bei daug skysčių geriančiam. Todėl tamsta imk greipfrutų sulčių ar bruknių nuoviro — ką gydytojas patars — gerti tiek, kad susidarytų ne mažiau kaip du litrai šlapimo per parą. O jei pajęsi tris litrus

šlapimo per parą turėti — tai dar didesnė tikimybė, kad tamstos inkstuose bei šlapimtakiuose niekada akmenų nebus. Suprantama, kad šlapimtakiai turi būti pralaidūs, be jokių susiaurėjimų — tik tada minėtas patarimas bus naudingas.

Gulėjimas, kaulų tirpimas ir inkstų akmenys

Kaip galėjo atsitikti, kad mano tėvai, nusilaužus koją ir ligoninėje dėl blogo kaulų gijimo, išgėjęs šešiolika savačių, ėmė inkstuose akmenys augti. Gydytojai nieko apie tai mums nepaaiškino.

Ant palinkusio karklo visos ožkos lipa. Stovintys vandenį visokie vabalai veisiasi, o upelio vanduo pats savaime per kelis kilometrus apsisalo. Taip esti ir su nejudančiu, savo kaulų nemankštinančiu žmogumi. Ramumoje esą kaulai ima tirpti. Kalkės iš tirpstančių kaulų eina į kraują ir iš kraujo lauk. Jei žmogus ilgai gulėjęs, nejudėdamas, tai tos kūno dalies kaulai retėja (osteoporozė). Jie gali blogai gyti ir nuo menkiausio sutrenkimo lažti. Užtat visi atsiminkime ir kitiems šią tiesą sakykime: judėkime, dirbkime visi, visur ir visada. Kai liga paguldo mus ilgesniai laikui į lovą — judinkime, mankštinkime galūnes. Tegul kaulai gauna darbo. Tegul juose gerėja kraujas. Tegul kaulai gerti skysčių. Dar kitos tiesos nepamirškime: nusitokime manyti, neva senesniame reikia mažiau gerti skysčių. Priešingai. Reikia daug gerti vaisių sulčių, valgyti vaisių, daržovių kiekvienam senesniajam. Tada mes, kaip anas upelis, valysime inkstus ir šlapimo takus. Tada ten susirens kalkių smėlis bus išplaunamas laukan. Taip elgdami išvengsime inkstų ir šlapimtakiuose akmenų susidarymo. Kai žmogus turi polinkį akmenų susidarymui šlapimtakiuose, jam tenka gerti daug greipfrutų sulčių (esant tam tikros rūšies akmenims — bruknių sulčių), kad per parą šlapimo susidarytų mažiausiai du litrai. Vasarą tenka dar daugiau skysčių gerti, kad susidarytų tiek šlapimo.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mazindami pašto išlaidas, pakvitatimų už prenumeratą nesutūčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausiasis redaktorius — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpelis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiilikti kopiją.
- El-pastas: administracija@draugas.org
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

TERESE KAZLAUSKAS, M.D.
Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 516
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos — chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už priėmimą kainą.
Sutvarkyti dantis anglų ir lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.
KARDIOLOGĖ — ŠIRDIES LIGOS
Midwest Heart Specialists
3825 Highland Ave., Tower 2, Suite 400
Downers Grove, IL 60515
630-719-4799.
Priklauso Good Samaritan, Central
DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERI DALLAS PRUNSKIS, MD
MAUNAK V. RANA, MD
Illinois Pain Treatment Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
vežio, sužeidimų darbotvėje bei kt.
vietų skausmo gydymo specialistai
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Evanston: 847-718-1212
www.illinoispain.com

„Draugo“ skelbimų skyrius
1-773-585-9500

Kauno Medicinos universiteto
Akušerijos ir ginekologijos
klinikoje

Lapkričio mėn. Kauno Medicinos universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikoje lankėsi svečiai iš JAV: medicinos mokslų daktaras, Čikagos universiteto medicinos mokyklos (Northwestern University Feinberg Medical School) studijų skyriaus direktorius, akušerijos ir ginekologijos profesorius Louis G. Keith.

Prof. L. G. Keith yra daugelio asociacijų JAV ir Europoje narys, 25 knygų bendraautorius, 3 žurnalų redakcinės kolegijos narys, per 400 įvairių mokslinių straipsnių autorius. Už mokslinę veiklą prof. L. G. Keith yra ne kartą įvertintas ir apdovanotas. Profesorius ypatingą dėmesį skiria daugiavaisių (dvynių) nėštumų tyjimams, nagrinėja ne tik jų biologiją, epidemiologiją, nėštumo ir gimdymo priežiūros klausimus, naujų giminių išėjimą, bet ir dvynių vystymąsi, jų šeimos problemas vaikystėje bei vėlesniame laikotarpyje.

Kauno medicinos universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikoje svečiai skaitė paskaitą „Alternatyvios gydymo priemonės pomenopauzės laikotarpio moterims“. Profesorius palietė šiuo metu visame pasaulyje aktualia tema — moters

menopauzė ir su ja susijusios problemos.

Visuomenėje nenutylančios diskusijos apie pakaitines hormonų terapijas nauda ir riziką, vieningos nuomonės apie skiriamų preparatų dozes ir jų vartojimo trukmę nebuvimas, egzistuojantis šalutinis šių vaistų poveikis verčia kalbėti apie alternatyvius gydymo būdus. Prof. L. G. Keith skatino nepamiršti, jog gyvenimo būdo pokyčiai, fizinis aktyvumas padeda sumažinti klimakterinio laikotarpio simptomus. Kalbėdamas apie sąją — natūralių estrogenų šaltinį, profesorius apgailestavo, jog nežinoma kada, kiek ir kokių produktų reikėtų suvartoti, kad būtų galima tikėtis teigiamo efekto. Panašus klausimas iškyla ir vartojant maisto papildus su natūraliais estrogenais. Sunku yra nustatyti, ar moters gauna vieno, kito sudedamojo komponento rekomenduojamą dienos dozę? Tuo tarpu subalansuota polivitaminų terapija, kuriai paskaitos metu buvo skirta ypatinga dėmesio, leidžia išvengti ankstyvą minėto netikrumo dėl dozavimo. Diskutuoti šia aktualia problema galėjo ne tik Kauno Klinikose susirinkę gydytojai, rezidentai, studentai. Ši proga

Svečiai iš JAV su Kauno Medicinos universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikos personalu. Iš kairės: gyd. R. Maciulevičienė; Kauno universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikos vadovė prof. Rūta Nedizauskienė, prof. L. G. Keith, doc. V. Gintautas.

bus suteikta Klaipėdos ir Vilniaus miestų medicinos.

Viešnagės metu prof. L. G. Keith susipažino su darbo ypatumais Kauno Medicinos universiteto Akušerijos ir ginekologijos klinikos skyriuose, buvo maloniai nustebintas išvystytą naujai atnaujintą ir rekon-

struotą, atitinkantį aukštus pasaulinius standartus. Gimdymo skyrių. Svečiai teigiamai įvertino Klinikoje vykdomus mokslinius darbus, skatino kuo intensyviau jų rezultatus ir kitus mokslinius straipsnius publikuoti tarptautiniuose žurnaluose.

Kauno mieste prof. L. G. Keith aplankė vieną unikaliausių muziejų Baltijos šalyse — Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejų.

Atsiveikindamas prof. L. G. Keith išsako norą dar kartą atvykti į Kauną ir į Lietuvą.

Džiuljeta Kulvietienė

Maža dovanėlė — didelis
džiaugsmas

Uteniškams gerai pažįstama vienuolė sesuo Dolores Butkus, gavusi labdaros siuntą iš Amerikos, nutarė aplankyti Utenos pagrindinės mokyklos Pačėnų skyriaus pradinukus bei darželinukus ir kukiškių pagrindinės mokyklos pradinukų mokinius ir darželinukus. Tą padaryti jai padėjo Utenos savivaldybės Švietimo ir sporto skyriaus vedėjas Antanas Panavas ir šio skyriaus vyresnioji specialistė Zita Sabelkienė.

Visi Pačėnų mokyklėlės vaikai ir darželinukai pirmą kartą čia apsilankę viešnios laukė labai nekantriai: susispietę prie durų, visi laikydami po rudens šalnų dar nepakastą gėles žiedėlių iš savo darželių. Sesuo Dolores, visiems mažyliams pasakojo apie tai, kad vienas Amerikoje gyvenantis žmogus, kurio tėvai jau gimę Amerikoje, o seneliai — Lietuvoje, ėmėsi papildomo darbo, kad galėtų uždirbti pinigų, už kuriuos galėtų nupirkti Lietuvoje gyvenantiems vaikams dovanėlių — įvairių mokykloje reikalingų daiktų (pieštukų, parkerių, klipų, spalvoto popieriaus, sąsiuvinų ir kt.), saldinių. Pati sesuo Dolores kiekvienam vaikui atskirai į maišelį supakavo ir padovanojo po rankų darbo rožinį, jos pa-

čios sukurtas maldeles. Papasakojo ir apie tai, kad vienos Amerikos parapijos tikintieji surinko pinigų, kad smokėtų laivams, atplukdžiusiems daug dėžių su dovanėlėmis Lietuvos vaikams. „Jūs esate svarbiausi, — įteikdama vaikams dovanėles ir paglostydama kiekvieno galvelę, sakė sesuo Dolores, — jūs esate mažos žvaigždutės, turėjančios pakeisti šiandienos mokytojus, mokyklų direktorius, o galbūt ir prezidentus“.

Atsiveikinus su Pačėnų vaikais, sesuo Dolores ir ją lydintys pagalbininkai nuvyko į Kukiškių pagrindinę mokyklą. Čia dovanėlės buvo įteiktos 24 pradinukams ir 14 ikimokyklinukų. Paprastai tokio amžiaus vaikai ramiai nusėdėti negali, vis šurmuliuoja jei kalba suaugusieji. O ši kartą buvo kitaip — ir pakėniškiai, ir kukiškiškiai vaikai išpužė akyles žiūrėjo į seserį Dolores, klausėsi jos kalbos ir tvirtai rankose spaudė dovanotus daiktus. Vaikams tai buvo didelė šventė. O mokytojos sakė, kad dabar teks vaikams daug ką papildomai aiškinti: kur ta Amerika, kodėl ten yra žmonių, mylinčių Lietuvos gyvenančius vaikus, kodėl laivai atplukdė dėžes su dovanėlėmis, kas tai yra vienuoliai ir daugeli kitų dalykų. „Utenis“, 2004 m., Nr. 124

ES AUDITORIAI DOMISI IŠMOKŲ NAUDOJIMU

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Lietuvoje neseniai lankėsi Europos Komisijos auditorių delegacija, besidominti tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės sistemos įdiegimu bei taikymu. Delegacijos atstovai lankėsi ir Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos, susitikimo su jos vadovais.

Pasak Nacionalinės mokėjimo agentūros Ryšių su visuomene skyriaus vadovės Dovilės Kirdeikienės, audito misijos metu buvo tikrinama su tiesioginėmis išmokomis susijusi žemės ūkio ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros, Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro bei Nacionalinės žemės ūkio tarnybos veikla.

„Auditoriai itin aktyviai domėjosi, kaip įdiegta ir kaip veikia mūsų tiesioginių išmokų administravimo ir kontrolės sistema, taip pat vertino mūsų agentūros administracinius gebėjimus. Komisijos atstovai aplankė 10 savo nuožiuose pasirinktų pareiškėjų, gyvenančių Kauno apskrityje ir ten atliko kontrolinį patikrinimą.

Po keleto dienų jie pateikė negalutines išvadas, išsakė savo pastabas. Auditorių nuo-

mone, Nacionalinės mokėjimo agentūros darbuotojų įvykdytos deklaracijos žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotų tiesioginėms išmokoms gauti patikros buvo atliktos laiku, kontrolės metu vietose atlikti matavimai buvo teisingi ir korektiški. Taigi, pareigūnai neturėjo esminių pastabų paraiškų vertintojų darbui. Teigiamai buvo įvertinta ir mūsų šalyje taikoma pareiškėjų informavimo bei konsultavimo sistema“, — sakė D. Kirdeikienė.

Siūlė nepamiršti ir nuotolinės patikros

Prieš išvykdam iš Lietuvos, auditoriai iš ES Agentūros specialistams siūlė atkreipti dėmesį į patikros vietoje rengiamas formas. Siekiant objektyviau įvertinti pastebėtus klaidas ir taikyti sankcijas pažeidėjams, auditoriai Nacionalinėje mokėjimo agentūroje rekomendavo atskaitoje detaliau ir išsamiau aprašyti rastus neatitiktumus. Siūloma ateityje daugiau naudoti nuotolinės patikros metodą. Šiuo metu tokio metodo naudojimas yra rečiau taikomas dėl neišsiaiškintų klaidų ribų žymėjimo.

Priminsime, jog šiemet Lietuvoje paraiškas tiesioginėms

išmokoms už pasėlius ir žemės ūkio naudmenas gauti pateikė 237,890 žemdirbių, deklaruotas 2 mln. 577,476 ha žemės plotas. Nacionalinė mokėjimo agentūra spalio pradžioje baigė tikrinti deklaracijas žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus tiesioginėms išmokoms gauti. Remiantis Lietuvos ir ES teisės aktais, privaloma patikrinti mažiausiai 5 proc. pateiktų paraiškų. Agentūra atliko 14,340 patikrų, t.y. apie 6 proc. nuo visų pateiktų paraiškų. Dar apie 4,000 paraiškų tikrinta nuotolinės patikros būdu.

Baus ir už aplaidumą

Pasak D. Kirdeikienės, įvairiose šalies vietovėse gyvenantys žemdirbiai dažniausiai neteisingai deklaravo žemės ūkio naudmenų ar pasėlių plotus, be to, kai kurių pareiškėjų deklaracijoje žemė yra blogos agrarinės būklės, neteisingai nurodyti blokų numeriai bei laukų plotai. Aptikta ir nemažai dvigubai deklaruotų pasėlių. Tokiais atvejais parama bus mokama tam pareiškėjui, kuris pateiks žemės valdymo teisę įrodančius dokumentus — nuosavybės, nuomos sutarčių kopijas, bei dokumentus, patvirtinančius, kad deklaruo-

tame plote jis užsiima tik žemės ūkio veikla. Jeigu nei vienas iš pareiškėjų tokių dokumentų nepateiks, parama už ginčytiną plotą nebus mokama nei vienam. Vienas iš tų patį lauką deklaravusių pareiškėjų paramos atsisakyti gali iki jos gavimo dienos, tačiau tik tuo atveju, jei pareiškėjas nebuvo informuotas apie pastebėtą neatitiktumą.

„Pastebėjus klaidas, pareiškėjams yra siunčiami pranešimai, juose prašoma patikslinti informaciją. Deja, žemdirbiai dažnai nepateikia tokios informacijos. Nesulaukus patikslintų duomenų, pareiškėjams bus irgi taikomos sankcijos arba iš viso nemokamos išmokos“, — perspėjo pašnekovė.

Tiesioginės išmokos žemdirbiams bus mokamos Lietuvos teisės aktų nustatyta tvarka, t.y. nuo šių metų lapkričio—gruodžio iki 2005 m. balandžio 1 d. Pasėlių plotus deklaravę ūkininkai gaus tiesiogines išmokas už kiekvieną deklaruotą hektarą. Papildomos tiesioginės išmokos yra mokamos, jei deklaruotose plotuose yra auginamos ES remiamos žemės ūkio kultūros. Tiesioginėms išmokoms už žemės ūkio naudmenas bei pasėlius iš ES ir nacionalinio biudžeto 2004 m. skirta 489 mln. 76,000 litų.

PERDAVĖ PREZIDENTO SVEIKINIMUS

Š.m. lapkričio mėn. 18 d., ketvirtadienį Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas perdavė prezidento Valdo Adamkaus sveikinimus 42-ajam JAV prezidentui William Jefferson Clinton jė vardo centro Little Rock, Arkansas, atidarymo progą.

„Naudodamasis proga, visos Lietuvos žmonių vardu noriu Jums padėkoti už Jūsų šalies pastangas, atveriant NATO duris Lietuvai. Noriu Jus pati-

kinti, kad Lietuva, kaip Europos Sąjungos ir NATO narė, sieks visokeriopai stiprinti ir gilinti transatlantinį ryšį. Šiandien Amerika ir Europa išpažįsta tas pats vertybes. Mūsų kontinentus sieja stiprūs politiniai, ekonominiai, saugumo ir kultūros saitai. Esu tikras, kad Europai reikia Amerikos, o Amerikai — Europos“, sakoma Valskybės vadovo laiške, adresuotame prezidentui B. Clinton ir senatoriui Hillary Rodham Clinton.

Lietuvos prezidentas išreiškė viltį, kad dvišaliai ryšiai ir toliau klostysis ypatingo draugiškumo, partneriškumo ir savitarpio supratimo dvasia.

42-ojo JAV prezidento B. Clinton vardo centro atidaryme dalyvavo 15 buvusiųjų valstybės vadovų, tame tarpe 39-asis JAV prezidentas Jimmy Carter, 41-asis JAV prezidentas George Bush, esami ministrai, diplomatinio korpuso JAV nariai, aukšti JAV pareigūnai.

Viešėdamas Arkansas valstijoje Lietuvos ambasadorius V. Ušackas susitiko su šios valstijos vicegubernatoriumi ir lietuvišką šaknų turinčiu Winthrop Rockefeller.

Penktadienį, lapkričio 19 d., V. Ušackas išvyko į Texas valstiją, susitiko su LR pramoninių konfederacijos garbės ambasadoriumi JAV Donnie Nelson, Texas valstijos investuotojais ir verslininkais.

K. Vaškelevičius

UŽUPIO ŽYDŲ KAPINĖSE IŠKILO SENŲJŲ ANTKAPIŲ SIENA

Buvusiose Užupio žydų kapinėse iškiilo senųjų antkapių siena.

Vilniaus Olandų gatvės prieigose lapkričio 19 d. paminėta Užupio žydų kapinių tvarkymo projekto pirmojo tarpsnio pabaiga.

Ceremonijoje dalyvavo Vilniuje viešintis Jungtinių Valstijų Komisijos Amerikos paveldo užsienyje (United States Commission for the Preservation of America's Heritage Abroad) narys Steven E. Some, JAV ambasadorius Lietuvai Stephen Mull, Lietuvos žydu

bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius, Vilniaus savivaldybės atstovai, žydų bendruomenės nariai.

Užupio žydų kapinių tvarkymo projekto siekiama pažinti istorines žydų kapines Vilniaus Užupio rajone. Šios kapinės buvo įsteigtos 1830 metais ir tapo žydų visuomenės veikėjų amžino poilsio vieta. Sovietinės valdžios nurodymu 1948 m. jos buvo uždarytos, o 1961 metų rudenį tuometinis

Mykolas Ambrazas (Elta) nuotr.

Vilniaus miesto vykdomasis komitetas nusprendė per dvejus metus jas likviduoti. Šių kapinių paminkliniai akmenys buvo nugriauti ir panaudoti įvairiose Vilniaus miesto statybvietėse: Tauro kalno, Statybininkų rūmų, M. Mažvydo nacionalinės bibliotekos laiptams, atraminėms sienelėms Lazdyno mikrorajono, Pylimo ir Pamėnkalnio gatvių kampe, Centrinio pašto įėjimui įrengti. Tik 1993 m. laiptai į Tauro

kalną, o 1994 m. įėjimas į Centrinį paštą buvo pakeisti, o antkapiniai akmenys saugoti uždarose teritorijose Ateities gatvėje.

Olandų gatvės rajone buvusių kapinių teritorijoje sovietmečiu buvo pastatyti gyvenamieji namai ir Ritualinių paslaugų rūmai. Kaip sakė Vilniaus miesto savivaldybės atstovė Grita Ambrazaitė, Užupio žydų kapinių tvarkymo projekto pirmajame tarpsnyje buvo pažymėta kapinių riba, pagal autentišką pavyzdį įrengtas vienas vartų stulpas, o iš dalies antkapinių paminklų sudėtas memorialinis blokas, primenantis sieną. Pirmajame tarpsnyje atlikta tik dešimtadalio darbu — tokių blokų palei taką į Ritualinių paslaugų rūmus ateityje turėtų iškilti nuo penkių iki dešimties, — sakė G. Ambrazaitė.

Pirmasis projekto tarpsnis kainavo apie 185,000 Lt, o šia sumą perpus finansavo Vilniaus miesto savivaldybė ir Jungtinių Valstijų Komisijos Amerikos paveldo užsienyje komisija. Pasak G. Ambrazaitės, viso kapinių sutvarkymo projekto sąmata siekia apie 2 mln. Lt.

Tragiško likimo sulaukė ir senosios Vilniaus žydų kapinės, buvusios tarp P. Juozapavičiaus ir Rinktinės gatvių, šalia dabartinių Sporto rūmų. Jos tuometinio Vilniaus miesto vykdomojo komiteto nurodymu buvo sunaikintos 1955 metais.

(Elta)

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ivertinkime pastangas

Čikagą kai kas vadina užsienio lietuvių sostine. Kiek čia gyvena mūsų tautiečių, niekas turbūt tiksliai nežino. Tačiau taip pat niekas neabejoja, kad „daug“. Žinoma, jei apie lietuvių skaičių sprendime iš jų dalyvavimo lietuviškuose renginiuose, vargiai priskaičiuotume tūkstantį. Tad dėl to pastaruoju metu ir ieškome mažesnių salų, kur saujalet publikos bent apytikriai užpildo erdvę, o programos atlikėjai nesijaučia neįaukiai.

Malonu skaityti, kad Floridos lietuviai, nors didžioji jų dalis sulaukusi „brandaus amžiaus“, kas savaitę susirenka pabendrauti, o neretai ir į stambesnio masto renginius. Girdime apie gražias šventes Philadelphiaje, Clevelande, Detroite, Los Angeles ir kituose telkiniuose, nors ten gyvena mažiau lietuvių. Beje, tokiu atveju niekas ir nesitiki, jog į renginį susirinks „minių minios“ — džiaugiamasi, kad galima iki šimto suskaičiuoti. Kai Čikagoje į aukšto lygio renginį tik tiek susirenka, nėra ko džiaugtis. Bet kaip publika pritraukti? Kokia programa ją priviliotų į salę?

Pagrindinė Čikagos renginių spiritus movens yra JAV LB Kultūros taryba, arba tiksliau — jos pirm. Marija Remienė. Per metus ji suruošia keletą tikrai vertingų dvasinės atgaivos puotų. Retkarčiais (ypač šį rudenį) lietuvių rašytojų draugija mums padovanoja gražių kultūrinių akimirkų. „Saulutė“ taip pat suruošia gerų koncertų arba kitokio pobūdžio renginių. Kitaip tariant, progų iš namų išeiti, pasizmonėti, pabendrauti ir atsigaičinti netrūksta. Tačiau, nepaisant, kas ir kokį renginį ruošia, visi jaučia tą patį publikos trūkumą.

Taigi, kur tie dešimtys (ar net daugiau) tūkstančių mūsų tautiečių? Iš tokios gausybės, rodos, vis galėtų atsirasti keli šimtai, kurie vieną ar kitą savaitgalio dieną paaugotų kultūriniam, visuomeniniam reikalui — atsilankytų į savo pasirinktą renginį. Deja, dabar visur matome vis tuos pačius žmones, dažniausiai jau žilstelėjusius ir metų naštos spaudžiamus. Ne vienam atvažiuoti, sakykim, iš priemiesčių į Čikagą, ar atvirkščiai, nelengva. O visgi jie atvyksta, dalyvauja ir taip palaiko

mūsų kultūrinę veiklą nuo visiško sunykimo.

Šią savaitę švėsime Padėkos dieną. Tai daugiau savos šeimos šventė, bet juk mes, lietuviai, visi esame „sava šeima“, nors kartais ir „šeimyniškai“ pasibaramė. Amerikietiška žiniasklaida tvirtina, kad Padėkos šventės pagrindas yra gausios vaisės, kurioms „karaliauja“ kalakutas, o penktadienis — „didžiojo antplūdžio ir parduotuvės“ diena. Oficialiai prasideda kalėdinis laikotarpis ir dovanų pirkimas (ar kada jis buvo pasibaigęs?). Lietuviškoji žiniasklaida — bent Čikagai ir apylinkėms — siūlo kur kas kilnesnį šio savaitgalio užsiėmimą: XI Teatro festivalį. Kas vakarą — vis naujas spektaklis, vis kita scenos mėgėjų grupė.

Nuo Ramiojo vandenyno iki Atlanto pakrančių atvyksta lietuvių teatralai į Čikagą dalyvauti JAV LB Kultūros tarybos ruošiamame Teatro festivalyje. Pagalvokime, kokia ilga ir varginanti (ypač važiuojant mašinomis) kelionė iš New Yorko — ir dar su visa scenos atributika... Visgi grupė jaunų entuziastų atvyksta su paruoštu spektakliu, pasiryžę susipažinti su lietuviška teatro mėgėjų publika. Tik ar čikagiečiai norės su šiais svečiais susipažinti? Prisiminkime, kas atsitiko, kai neseniai iš Los Angeles buvo atvykęs naujas teatro sambaris „Sezono pauzės“: du spektakliai apytuštėje Jaunimo centro salėje... Antrą kartą „Sezono pauzė“ aktorai tokių gastrolių nesirijo atlikti ir Teatro festivalyje nedalyvavo.

Tačiau iš Los Angeles atvyksta, čia labai gerai pažįstamas ir vertinamas, LA Dramos sambaris. Jo aktoriams kelionė taip pat ilga ir daug kainuojanti — lėktuvo bilietai dabar nepigūs. Visgi sambaris nepabugo nei išlaidų, nei nuovargio. Ar Čikagos ir apylinkių publika jo pastangas įvertins, atvyks pasidžiaugti, paploti?

O Čikagai Teatro festivalyje atstovaus „Žaltvykslė“ — jau išlipusi iš „vystyklų“, jau užsipelniusi ir dėmesio, ir pagarbos. Tad neužsisėdėkime prie kalakuto likučio, į parduotuves spėsime nuvykti (iki Kalėdų laiko dar yra), šį savaitgalį paskirkime XI Teatro festivaliui. Niekam neteks gailėtis!

VASARA LIETUVOJE

JERONIMAS TAMKUTONIS

Nr.8

Žemės ūkis

Savaitę laiko teko praleisti kaime, buvusioje tėviškoje. Giminais ten turi 35 ha žemės ūkį, dar tiek pat nuomoja. Turi išsigijęs visą „ūkio techniką“ — mašiną, net ir kombainą, kurį jis pats susitaisė iš dviejų senų kombainų. Nustebau, kiek daug dabartinis žemės ūkis yra pasikeitęs nuo prieškarinio ar net kolchozino ūkininkavimo. Prieš karą ūkininkai tik pasėdavo javus, kartais pasėlių laukus apibarstydami zuferiu. Dabar pasėlių laukus purškia net ligi trijų kartų: pirmą kartą prieš sėją nuo piktžolių, tuomet pasėlius nuo ligų, o trečią kartą paaugusius pasėlius purškia, kad sustiprintų šiaudus nuo galimo išgulimo. Paklausus, kiek tie purškimai kainuoja, atsakė, kad nuo 40 ligi 100 litų už hektarą, priklausomai nuo to, kaip yra purškama.

Ūkininkai, bent pereinamais metais, nesėjo rugių ir, tik besilankant Dzukijoje, teko matyti mažus rugių laukus. Vietoje rugių yra sėjami „kvietrugiai“, kurie turi trumpesnius negu rugiai akutus ir nunoksta kartu su kviečiais. Daug sėjama ketureilių ir šešiailių miežių, kurių priklumiama apie penkis tonas iš hektaro.

Kietesnėse žemėse yra sėjami kviečiai. Niekur nemačiau linų, bet užtat daug geltonai žydėjo rapsų laukai. Tai yra augalas, panašus į laukuose augusias garstyčias, tik, aišku, jau sukulturnas. Pasirodo, rapsų yra žieminių ir vasarinių. Iš jų sėklų spaudžiamas aliejus, o jų auginimas, lygiai kaip dobilų, žirnių ar vikių, gerina žemę.

Naujovė kaimuose yra ir ta, kad ūkininkai iš rajonų autobusais kartas nuo karto važiuoja į Dotnuvos rengiamus žemės ūkio seminarus, kuriuose aiškinami vakarietiški ar nauji žemės panaudos metodai. Kad tai keičia ūkininkavimą, teko pačiam tuo įsitikinti. Kadangi šios vasaros pradžia buvo lietinga, nupjautas šienas pūdavo laukuose, tam nepadėdavo nei žaginiai. Pagal naują metodą, net ir žalia, šlapia žolė gali būti pjaunama ir susukama į didelius rutulius, su „vacuum“ pagalba aptraukiama plastmasine plėvele. Pagal žinovus, taip apdorota žolė nepraranda savo maistingumo.

Ruože tarp Kauno ir Vilniaus žemės kainos prieš keletą metų buvo nukritusios ligi 300 litų už hektarą. Dabar jos yra pakilusios apie tūkstantį litų.

Bus daugiau.

Procesija per šv. Jokūbo atilaidus Žiezmaruose

Švenčiant buvusios lietuvių Šv. Kryžiaus parapijos (Chicago) 100 metų sukaktį, lapkričio 13 d. buvo aukojamos jubiliejinės Mišios — trimis kalbomis: lietuvių, anglų ir ispanų. Iškilnėse dalyvavo daug lietuvių kunigų ir tikinčiųjų. Jono Kuprio nuotraukoje iš kairės: kun. Antanas Gražulis, SJ, kun. Jaunius Kelpšas, buvęs Šv. Kryžiaus klebonas kun. Vito Mikolaitis, kun. Rimvydas Adomavičius, meksikietis kunigas, kun. Anthony Markus, dabartinis Šv. M. Marijos Gimimo parapijos klebonas.

KNYGOS PRISTATYMO VAKARAS MAIRONIO MUZIEJUJE

Spalio 15 dieną Maironio lietuvių literatūros muziejuje Kaune buvo pristatyta pirmoji kun. Skaidriaus Kandravičiaus poezijos knyga „Metareligija“, kurią išleido „Nemuno“ leidykla, iliustravo dailininkas E. Saladzius. Vakara vedė muziejaus direktorė A. Rusekaitė. Pasak knygos pristatyme dalyvavusio literaturologo Ramučio Karmalavičiaus, tai vienas sėkmingiausių pastarojo meto poezijos debiutų. Knyga

galima įvardyti kaip poezijos rinktinę, į kurią sudėti geriausi per 15 metų kun. S. Kandravičiaus parašyti eilėraščiai. Šios knygos techninio ir meninio redaktoriaus V. Oškinio nuomone, knygos turinys atspindi autoriaus vidinio pasaulio didybę, intelektualumą ir vertia susimąstyti apie vertybes bei gyvenimo paslaptingumą.

Vakaro metu mintimis apie kun. S. Kandravičiaus poeziją

dalijosi poetas Edmundas Janušaitis, poeziją skaitė aktorius Egidijus Stancikas, pianinu skambino pianistas Tomas Kukta ir jo mokinės Ieva ir Miglė Rakitaitės. Kunigas Skaidrius Kandravičius skaitė savo poeziją ir padėkojo vakarą gausiai susirinkusiems jo poezijos gerbėjams bei pagrindiniams rėmėjams už dvasinę ir finansinę paramą leidžiant šią knygą.

BŽ, 2004 m. Nr. 20

Mūsų daržai ir darželiai

Paruošia Žaliąkytė

KAIP APSAUGOTI SĖKLAS

Du klausimai. 1. Ši pavasari ir vasarą nesunaudojus visų nusipirktų gėlių ir daržovių sėklų, ar jos dar bus geros kitą pavasarį (o gal reikia išmesti)? 2. Prisirinkau sėklų ne tik iš savo darželio, bet ir iš kaimynų, kaip jas laikyti, kaip gerai išlikti iki pavasario ir galėčiau pasėti?

Atsakymas. Visuomet malonigiau ir atsakyti į skaitytųjų klausimus. Ačiū.

1. Kai kurių augalų sėklos išlieka daigios daug, daug metų, kitos labai greitai praranda savo daigumą. Čia daugiausia priklauso, kur sėklos buvo laikomos, ar jos per daug neišdžiūvo, ar nebuvo apšviestos kaitrios saulės spindulių. Jeigu sėklos laikėte vėsioje, tamsioje patalpoje, jos buvo apsaugotos nuo drėgmės ir sausros, daigumas neturėtų būti per daug sumažėjęs. Sėklų išmesti tikrai nereikia, tačiau pavasari, prieš tokias senesnes sėklas sėjant, iškirkite kelias į vazonėlių su drėgna žeme. Stebėkite, kiek sėklų sudygo — tai maždaug bus tas pats procentas, kiek išleis daigelius, kai pasėsite savo darželyje ar darže.

2. Vargiai kas iškenčia nepasirinkę sėklų iš savo darželio, nepaprastai kaimynų ar draugų, kad patauptų ypaci gražiai žydinčių ir patinkančių gėlių sėklų. Tai labai malonus ir naudingas užsiėmimas, nes sutaupome (žinome, kad pirktos sėklos nepigios) nemažai pinigų, ypač jei kas turi didesnį žemės plotą. Be to, jau žinome, kaip atrodytų, kaip žydės augalas, nes vasarą prieš tai matėme savo darželyje. Kartais nusipirktos sėklos apvilta:

paveikslukas ant pakelio ar sėklų kataloge labai gražus, o tikrasis žiedas jam nepriylgsta.

Pats pagrindinis reikalavimas: sėklos renkamos tik nuo žiedų, kurie jau peržydėję ir sėklas užauginę. Galima rinkti ne visai išnokusias, bet būtinai užaugusias sėklas. Surinktas sėklas išberti vienu sluoksniu ant išdžiusių laikraščio lapų arba popierinių rankšluostėlių patalpoje, kur jos gali pamazu išdžiūti (svarbu, kad laisvai prieitų oras, bet nebūtų per daug karšta). Sėklas galima pakabinti medvilnės, lininiuose ar kitos plonos medžiagos maišeliuose — čia taip pat svarbu, kad jos nebūtų suspaustos, kad laisvai prieitų oras.

Kai sėklos išdžius, jas atsargiai „iškulti“, šapus nupūsti ir grūdėlius supilti į plastmasinius maišelius arba kokius, sandariai uždaramus, indelius. Būtinai užrašyti augalo pavadinimą ir metus, kada sėklos surinktos. Laikyti vėsioje, sausoje patalpoje iki pavasario. Patartina kiekvieno augalo sėklas laikyti atskirame maišelyje, nes kartais pasitaiko su sėklomis „surinkti“ įvairių kenkėjų kiaušinėlių. Maišelyje iš tų kiaušinėlių išsiritę, iki pavasario jie išsėklų paliks tik lukštelius. Galima sėklas laikyti ir garaže, bet tuomet reikia apsaugoti nuo pelių, kurios kartais net į sandariau sušlamuotus susikrausto žioteles išbėga pro skylutę apacioje, o kartu su vandeniu — ir augalui naudingos medžiagos, tad žemė vazonoje nėra tokia maistinga, antrus metus ją panaudojus, reikės daugiau trąšų, kad augalai gerai klestėtų.

AR DAR PJAUTI ŽOLĘ

Klausimas. Gyvenu Indiano valstijoje, netoli ežero. Šiemet ruduo toks ilgas ir nešaltas — jau beveik lapkričio galas, o dar padorios šalnos

nebuvo. Prie namų pievelės žaliauja, kaip vasarą. Man atrodo, kad žolė tebeauga. Ar ne per vėlu ją pjauti? Kaimynas sako, kad reikia palikti ilgesnį žolę, tuomet neišsals jos šaknys.

Atsakymas. Jeigu žolė tebeauga ir norite ją pjauti — tai ir pjaukite. Nereikia „nuskusti“ labai trumpai, bet ilga žolė net gali neapsaugos jus pievelės, o tik net pakenkti. Vis tiek žiemą žolės viršutinė dalis nušals iki pat žemės, o pavasari atžels iš šaknų. Ilga žolė, virtusi „bespalviu šieniu“, jei bus labai šlapias periodas, gali pradėti pūti arba pasidengti pelėsiais, grybeliu, kuris kamuo pievelę net pavasari. Ilga žolė šaknų nuo išsialimo neapsaugos, bet padės įvairiems kenkėjams šiltai žiemoti. Ją dabar nupjovę, pavasari tuomet reikės mažiau darbo, kai norėsite savo pievelę nugarbinti, paruošti naujam augimo sezonui.

LOVELIAI IR VAZONAI

Klausimas. Kieme ir balcone buvau prisodinusi daug vasarinių gėlių. Dabar, kai žydėjimo ir augimo sezonas pasibaigė, ką daryti su žeme: ar galima ją pasilikti kitam pavasariui, ar geriau išversti ant lysvės ir vazonus pripildyti nauja žeme?

Atsakymas. Jeigu vasarą augalus buvo užpuolę bet kokie kenkėjai, yra galimybė, kad jie ir žemę padėjo savo kiaušinėlius ir kitą pavasarį, pasodinus tuos pačius vazonus naujus augalus, vėl jais gardžiuosius. Jei neturėjote problemų su kenkėjais, žemė nėra užkrėsta, galima ją vėl panaudoti. Visgi reikia atsiminti, kad vazonas — ne lysvė. Dažnai laistant jame augantį augalą, vandens perteklius išbėga pro skylutę apacioje, o kartu su vandeniu — ir augalui naudingos medžiagos, tad žemė vazonoje nėra tokia maistinga, antrus metus ją panaudojus, reikės daugiau trąšų, kad augalai gerai klestėtų.

Jei norite žemę vazonuose ir kituose induose pasilikti, laikykite lauke, kad šaltis sunaikintų joje besislepiančius kenkėjus ir jų kiaušinėlius. Jei

Dievo kulto ir sakramentų kongregacija išleido dokumentą, kuriame pateikti pasiūlymai, kaip planuoti Eucharistijos metus. Apie šio dokumento pasirodymą buvo paskelbta popiežiaus Jono Pauliaus II apaštališkajame laiške „Mane nobiscum Domine“. Dievo kulto ir sakramentų kongregacijos dokumente aptariami teologiniai, dvasiniai bei kultūriniai Eucharistijos metų aspektai ir pabrėžiama, kad vietos Bažnyčioms tenka atsakomybė juos formuoti. Dokumente perteikiama popiežiaus nuostata vietos Bažnyčių nuožiai palikti spręsti

tai, kokiomis iniciatyvomis paminti Eucharistijos metus. Dokumente tarp kitų dalykų siūloma pradedant Eucharistijos metus apmąstyti pasioracines problemas, kaip antai kunigų stygių, menką sekmadienio Mišių lankomumą. Reikia imtis priemonių, kad Mišių šventimas kiekvienoje parapijoje taptų centriniu įvykiu.

Dokumente primenama Eucharistijos adoracijos svarba. Verbų sekmadienį, minint Pasaulinę jaunimo dieną, ypač dera pakviesti į adoraciją jaunimą. Dokumente taip pat raginama sustiprinti sielovadinį

dėmesį tikintiesiems, negalintiems priimti Komunijos (sudariusiems kitą santuoką). Sielovadinio rūpinimosi ženklas šioms tikintiesiems gali būti eucharistinis palaiminimas.

Tekste raginama, kad vyskupijose Eucharistijos metai būtų iškilmingai pradedami ir užbaigiami. Siūloma įsteigti specialias skiltes bažnytinuose laikraščiuose, internete, radijo bei televizijos laidose. Dievo kulto ir sakramentų kongregacija savo dokumente siūlo neapsiriboti vien gražiomis liturginėmis apeigomis, bet įvesti Eucharistijos temą taip pat

į kultūros ir asmeninio gyvenimo sferas: Eucharistija kaip „nuostata“, „gyvenimo planas“, dvasingumas. Eucharistijos metais reikia apsvaistyti, kokių mastu Eucharistija galėjo ir tebegali veikti žmogiškosios kultūros plėtrą. Raginama stengtis geriau pažinti krikščioniškosios kilmės meno vertybes, turinčias sąsają su Eucharistija, — šia tema rengti parodas, konferencijas bei publikacijas.

Bažnyčios žinios,
2004 m. Nr. 20

PAŠVENTINTAS BONIFRATRŲ VIENUOLYNAS

Spalio 16 d. Vilniuje buvo pašventintas kėl restauruotas buvęs Bonifratrų vienuolynas. Pašventinimo iškilnėse prisidėjo iškilmingomis šv. Mišiomis šalia vienuolyno esančioje Šv. Kryžiaus bažnytelėje. Atstatytą Bonifratrų vienuolyno pašventinęs kardinolas Audrys Juozas Bačkis meldė Viešpatį palaiminti ir čia besirenkančius, ir dabartines vienuolyno gyventojas — 86-ąsias kongregacijos įkūrimo metines mininčias Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdenių seseris. Pašventinimo apeigose dalyvavo ir apaštališkasis nuncijus arkiv. dr. Peter Stephan Zurbriggen bei jo padėjėjas, nemažai kunigų ir per 30

vienuolių seserų.

Pačiame sostinės centre, priešais Prezidentūrą, esančios Bonifratrų bažnyčios istoriją pašventinimo apeigų dalyviams priminė dr. Irena Vaišvilaitė. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdenių seseris dalijosi prisiminimais apie savo gyvenimą buvusiam nuniokotame pastate. Programos nuotaką muzikiniai interliudais papildė muzikas Andrius Pleškunas, kurio močiutė gyveno šiame pastate ir prisimena ten gyvenusias seseris.

Šio ansamblio istorija siekia 1332 m., kai į Vilnių atvyko pirmieji pranciškonai. Nukankintų pranciškonų palaidojimo vietoje Petras Gostauskas pastatė kryžių, o vėliau — medinę koplyčią, iš ko ir kilo jo vardas. 1543 m. sudegusios koplyčios vietoje Vilniaus vyskupas Povilas Alšėniškis pastatydino gotikinę koplyčią. Dar beveik po metų vyskupas Abraomas Vaina prie jos pakvietė įsikurti Šv. Dievo Jono brolijos vienuolius bonifratrus, kurių pagrindinė tarnystė — slaugyti ligonius. Šalia koplyčios stovėjęs mūrinis namas buvo išplėstas ir paverstas ba-

nyčia, o senoji koplyčia prijungta prie pastatyto vienuolyno. Labiausiai bažnytelę garsino jos rusyje esantis šaltinėlis. Nuo senos tikėta, kad kankinių pranciškonų palaidojimo vietoje ištryskės vanduo turi gydomųjų galių.

XVII-XVIII a. susiformavęs pagrindinis vienuolyno pastatų kompleksas jungė vienuolyną, pagalbinę patalpas ir ligoninę, kurioje broliai žolėmis gydydė psichikos ligonius. 1843 m. caro valdžia vienuolyną uždarė, o bažnyčia buvo perduota pasauliečiams kunigams. 1903 m. pirmoji psichiatrinė ligoninė buvo perkelta į Naująją Vilnią. Po metų minėdami Marijos Nekaltojo Prasidėjimo dogmos 50 metų paskelbimo jubiliejų, tikintieji patys atnaujino Bonifratrų bažnyčią. 1924 m. vyskupas Jurgis Matulaitis pakvietė bonifratrus atgaivinti savo veiklą Vilniuje. Vienuolių rūpestis bažnyčia buvo suremontuota, įrengti šeši altoriai.

Prasidėjus Antrajam pasauliniam karui, bonifratrų vienuolija atšaukė savo brolius iš Lietuvos, o 1947 m. vysk. M. Reinyš pakvietė Marijos vargdenių

seseris įsikurti ištuštėjusiame vienuolyne. Sovietmečiu uždraudus vienuolinią gyvenimą vienuolynas buvo pertvarkytas į butus, o bažnyčia — uždaryta. Seserys nepasidavė: ir toliau čia gyveno, nors buvo sekamos. 1972 m. bažnyčioje įrengta koncertų salė. 1990 metais restitucijos aktu sugrįžęs vienuolynas ir Bonifratrų bažnyčia sugrąžinta Vilniaus arkivyskupijai, kuri 1995 metais į Bonifratrus leido sugrįžti Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vargdenių seserims — restauruoti architektūrinį ansamblį ir veikti kongregacijos steigėjo pal. Jurgio Matulaučio dvasia.

Restauruoto vienuolyno pirmasis aukštas bus skirtas višumeniniams reikalams, antrasis — seserų bendruomenei, trečiasis — svečiams. Nors dar būtina restauruoti koplytelę bei galinę pastato dalį, seserys jau pradeda veiklą. Tikimasi 2005 metais sulaukti Kultūros vertybių apsaugos departamento finansinės paramos gynybinės tvoros daliai atstatyti.

Bažnyčios žinios,
2004 m. Nr. 20

SKELBIMAI

„DRAUGAS“ IEŠKO

SAVANORIŲ - TELEMARKETING. Jei galite ir turite norą, mums reikia telefonistų - savanorių. Galite skambinti iš namų arba iš „Draugo“ raštinės. Skambinkite Valentinui tel. 773-585-9500.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukštas S. Kane.
Vilma Jariulienė.
Virginija Smuikaitienė
kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.,
Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

ISNUOMOJO

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$600-\$640; 2 mieg. — \$680-\$720. Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojamas modernus 2 mieg. butas naujame name su visais baldais ar be, antrame aukšte. Už Kedzie Ave. ir 66 Pl. Tel. 708-656-6599.

SIŪLO DARBA

SPA CONSTANTINE NOW HIRING
Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license. Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

Darbai reikalingi dažytojais, staltiesi su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

Norite dalyvauti
Žalios Kortos DV2006
Loterijoje kreipkitės į

ATLANTIC Express Corp.

8801 S. 78 th Ave,
Bridgeview, IL 60455
Tel: 1-708-599-9680

Užpildysime anketą,
nufotografuosime.

KALĖDINIAI LUNTINIAI LĖKTUVŲ

PRIMAMI IKI LAPKRIČIO 25 DIENOS

ATLANTIC Express Corp.

Mūsų atstovai:
Los Angeles 334 E. Santa Anita, Tel: 818-842-1719, Tel: 818-731-9777
Bravo Coffee 238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
Kalyna Corp. 338 S. Rohlwing Road, PALATINE, IL 60067, Tel: 847-776-7766

TEL: 1-800-775-SEND

Mūsų įstaigos:
2719 W 71 Str, CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 S. 78 th Ave, Bridgeview, IL 60455, Tel: 708-599-9680
Dirbame: Pirm-Penk 8 a.m.-6 p.m., Treč iki 7 p.m., Šešt. nuo 8 a.m. - 3 p.m.

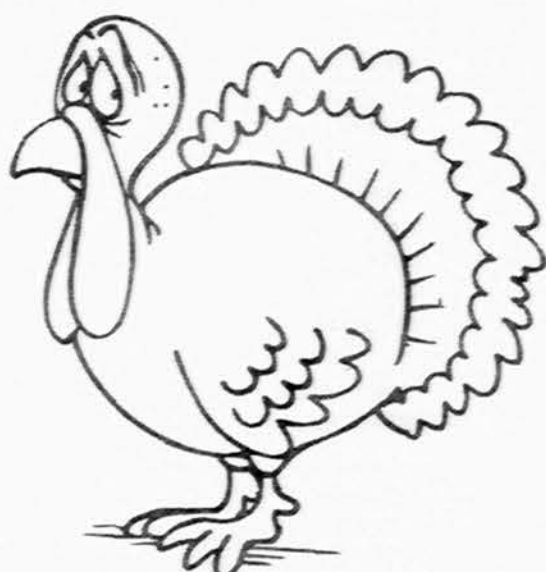
Draugo lietuviukai

Redaktorė Vitalija Pulokienė, 2004 m. lapkričio 23 d., antradienis (Nr.85), 5 psl.

Gyvasis kampelis

Kalakutas

Kalakutai į Europą buvo atvežti iš Šiaurės Amerikos prieš penkis šimtus metų. Jie greitai paplito, mat kalakutiena yra labai skani mėsa.

Šis kalakutas neatrodo linksmas. Idomu, kodėl?

Aš noriu būti...

Mantė Baliutavičiūtė pirmoji iš dešinės.

Mantė Baliutavičiūtė (kairėje) panaši į tikrą tikrąją mažą baleriną.

Mantė Baliutavičiūtė (pirmoji iš kairės) su kitomis balerinomis ir Čikagos Cook County izdininke Maria Pappas.

Žmonės jai kartais padeda ančių, žasų, vištų kiaušinių, kad išperintų. Išsirite paukščiukai iš pradžių nepažįsta tikros mamos, bet vėliau pripranta. Kalakutė savo vaikus labai saugo ir gina, todėl negaudykite jos vedžiojamų jauniklių.

Dabar suprantate, vaikučiai, kodėl žmonės sako: „Pasipūtęs kaip kalakutas“.

Šuldu – buldu

„Šuldu – buldu“ – kalakutas, „Kakaryko“ – jam gaidys, Vienas greitas, kitas drūtas, – Kas tuos vyrus pabaidys?

Ir atbėgo Vytenytis
Per kiemėlį su žabu –
Ir pradėjo vieną vyti,
Ir pradėjo bėgti abu...

Vytė Nemunėlis

Konkursui: Aš ir mano laikraštis „Draugas“

Sesutės Kamilė ir Gloria Kevličūtės.

Sese, sese, pažiūrėk!
Negirdėta naujiena
„Draugo“ lietuviukai grįžo
Tai geriausia dovana!

Ar žinojote, kad...

* Anglai ir prancūzai turi abėcėlę iš 26 raidžių, tuo tarpu kinai raštui naudoja virš 50,000 hieroglifų. Paprasti žodžiai kaip lietus, dangus yra vienzenkiai, sudurtiniai – pvz. telefonas susideda iš mažiausiai dviejų ženklų „elektrinis“ ir „kalba“.

* Stipriausias žmogaus kūno kaulas yra šlaunikaulis. Ir jis tuščiaaviduris!

* Žmogaus kairysis plautis šiek tiek mažesnis nei dešinysis, kad būtų vietos širdžiai.

* Žodžiai „šachas ir matas“ kilę iš persiškos frazės „Šach

Mat“, kas reiškia „Karalius mirė“.

* Dolerio ženklas \$ yra raidė U, sujungta su S (U.S. – United States (Jungtinės valstijos)).

* Pati didžiausia mašina pasaulyje – tai anglių kasimo ekskavatorius Hambache (Vokietija). Jis dvigubai ilgesnis už futbolo aikštę, o jo aukštis yra kaip trisdešimtys aukštų namas.

* Negyvojoje jūroje vanduo toks šūrus, kad žmonės laikosi paviršiuje ir neplaukdam.

Pasijuokime!

– Mamytė, ar beždžionės geria alų?
– Eik ir paklausk tėvelio.

– Mama, tėtis sakė, kad mes kilę iš beždžionės. Ar tai tiesa?

– Kas ten žino visą tavo tėtės giminę.

Gaisrininko sūnus laiko stojamuosius egzaminus į muzikos mokyklą. Egzaminų komisija jo klausia:

– Prašau pasakyti, kuo skiriasi smuikas nuo pianino?
Pagalvojęs vaikas atžėžia:
– Pianinas ilgiau dega.

– Kas geriausiai gieda?
– Politikai, norėdami patekti į Seimą.

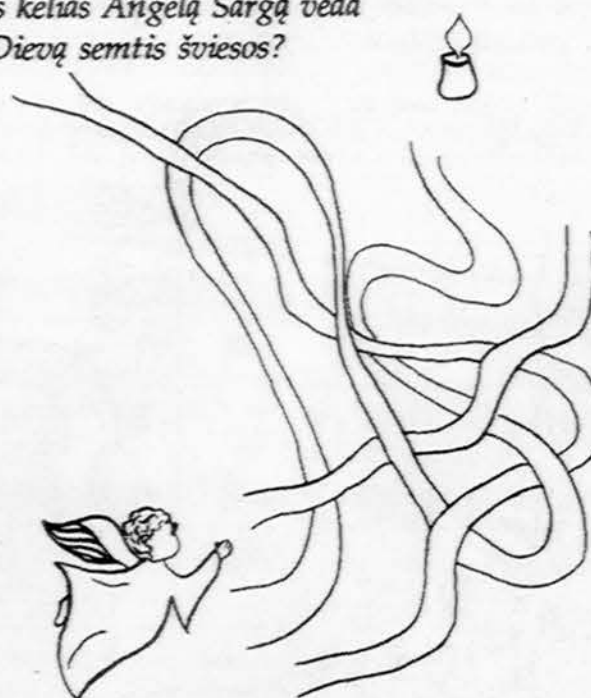

Nepamirškite, vaikučiai, jog Padėkos dieną reikia padėkoti gerajam Dievui už artimuosius, namus ir visas kitas gėrybes. Mat visos jos duodamos mums iš dosnių Dievo rankų. Tad dėkaukime, dėkome Jam ir nepamirškime, kad tai viena gražiausių švenčių šiame krašte.

Dievas sukuria angelus

Kuris kelias Angelą Sargą veda
pas Dievą semtis šviesos?

Atpažinkite šią pasaką

S O K L I Ė

Galvočius

$$8 + \text{monster} - 9 = 2$$

$$6 + 14 - \text{monster} + 3 = 16$$

JAV Vakarų pakrantės lituanistinių mokyklų konferencija

2004 m. spalio 24 dieną Los Angeles JAV LB Švietimo taryba sukvietė visus vakarinės pakrantės mokytojus į konferenciją. Sekmadienio rytą visi dalyvavo Mišiose Šv. Kazimiero bažnyčioje. Po Mišių prasidėjo darbas Lietuvos tautiniuose namuose. Dalyvavo 23 mokytojai iš Los Angeles ir San Diego lituanistinių mokyklų.

Švietimo tarybos pirmininkė Dalilė Polikaitienė pradėjo konferenciją ir pristatė prelegentę dr. Rimą Kašubaitę — Binder, kuri atvyko iš Illinois pasidalinti savo patirtimi. Profesorė pristatė paskaitą „Vaiko motyvacija — kaip ir kodėl vaikas siekia mokslo“. Kodėl mūsų mažulikai pirmo-

keliai taip noriai veržiasi į mokyklą ir su noru ruošia pamokas, o vyresnių vaikų entuziazmas su amžiumi vis mažėja? Šis klausimas daugeliui aktualus, ne tik kaip mokytojams, bet ir kaip savo mokinių mamoms.

Prelegentė aptarė penkias motyvacijos teorijas. Pirmiausia buvo paminėti vidiniai vaiko impulsai, koks nusistatymas dominuoja — ar siekti sėkmės, ar vengti nesėkmės. Antra, svarbus yra savęs nuteikimas. Galima remtis aukštu intelektu, giliomis žiniomis, galia tikėti sėkme ir nepersistengti, tačiau daugiausia galima pasiekti darbo, pastangų dėka. Todėl labai svarbu parinkti

mokiniam tinkamo sunkumo ir įdomumo uždavinius. Trečias kriterijus — savęs vertinimas ir pripažinimas. Profesorė pabrėžė, kad disciplina turi motyvuoti, bet nezlugdyti. Svarbu kiekviename mokinyje išvėgti geras savybes ir jam patiam jas atskleisti. Nereikia prikašioti ir akcentuoti klaidas bei nesėkmes, reikia visur surasti pozityvią atramą, nors kartais ir labai menką. Mokytojo geras žodis ar pagyrimas paskatina vaiką pasitempti ir siekti dar geresnių rezultatų. Teigiamos emocijos mokykloje viena svarbiausių motyvacijos sąlygų. Siek tiek „gero“ nerimo, troškimas pirmauti, draugystė su klasiokais, pergyvenimas dėl blogesnių pažymių, prisirišimas prie mokytojo — visa tai teigiamų emocijų pasaulis.

Paskaitos pabaigoje dr. Rima Kašubaitė — Binder pateikė konkrečius mokinių motyvavimo pasiūlymus. Diskusijų metu mokytojos domėjosi, kaip sudominti vienoje klasėje besimokančius skirtingo pažangumo mokinius, kaip nedidelėse klasėse suskirstyti vaikus į veiksmingesnes grupes.

Popietinėje konferencijos dalyje mokytojos pasidalino savo patirtimi ir aptarė naujų mokslo metų eigą Los Angeles bei San Diego mokyklose. Jaunesnių klasių mokytojos programą aptarė mokytojos Vida Radvenienė ir Gailė Radvenytė — Hayden. Atskiroje grupėje vyresnių mokinių programą pristatė Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos vedėja Marytė Newsum. Vėliau vyko diskusijos, pasikeitimai mokomąja medžiaga. Pavyzdinės pamokos projektus pateikė mokytojos Vėjūnė Baltrušaitytė, Dalilė Polikaitienė, Dalytė Lovett. Konferencijos pabaigoje Dalilė Polikaitienė supažindino su „Mokymo gairėmis šeštadienišioms mokykloms“. Konferencija baigėsi bendra dalyvių nuotrauka ir šiltu atsisveikinimo žodžiu.

Dr. Ina Vyšniauskienė

PAVOJINGAS DARBAS

Ilgos valandos, praleistos spoksant į kompiuterio ekraną, didina riziką trumparegiams susirgti glaukoma. Šia akii ligą sergant nyksta regos nervo ląstelės, sutrinka regėjimas, negydamas gresia visišką akloumą.

Rūkymas ir aukštas kraujospūdis laikomi potencialiais glaukomos rizikos veiksniais, tačiau japonų mokslininkų nuomone, trumparegiams tokiu veiksmu tampa ir kompiuterio ekranas. „Trumparegiams, daug laiko dirbantiems kompiuteriu, gali atsirasti regėjimo lauko sutrikimų, kurie siejami su glaukoma“, — rašo Toho universiteto medicinos mokyklos mokslininkas dr. Masayuki Tatemichi, žurnale „British Journal of Ophthalmology“ pasirodžiusiame straipsnyje.

Stebėta apie 10,000 japonų, parinktų po įprasto sveikatos patikrinimo. Jų taip pat paprašyta užpildyti anketą su klausimais, kiek laiko jie praleidžia prie kompiuterio, kokių turi regėjimo problemų.

Apie 5 procentai tikrintųjų skundėsi regėjimo lauko sutrikimais. Vėliau juos nuodugniau ištyrus paaiškėjo, kad trečdaliui jų įtariama glaukoma. Mokslininkai teigia, kad tokius rezultatus lemia ryšys tarp darbo kompiuteriu ir glaukomos.

(Elta)

14911 127th Street • Lemont, IL 60439 • (830) 257-1818
Fax (830) 257-1847

Sutrumpinimai: atm. — atminimo įrašas; pavadė po dvi-taškio — aukotojas; suma po pavardės skliausteliuose — viso įnešta į LF.

2004 m. balandžio mėn.

2 x \$10	Alšėnas Estera ir Stasys (\$140); Wolff Valeria R. ir William (\$285);
3 x \$20	Deveikis Ona ir a.a. Stasys (\$1,580); Ralaitė Neringa (\$900); Sved Dana ir George (\$220);
6 x \$25	Bublys Algimantas ir Birutė (\$600); Idzelis Henrikas atm.: Idzelis Salomėja (\$710); Kuciūnienė Jura ir a.a. Aleksandras (\$725); Pellett Judy (\$700); Pikelis Eduardas atm.: Pikelis Victoria (\$375); Vaskelis Prima ir a.a. Aleksas (\$200);
2 x \$30	Šulaitis Anelė ir a.a. Alfonsas (\$1,240); Vailokaitis Antanina ir Domas (\$440);
10 x \$50	Barauskas Ona ir a.a. Kazimieras (\$650); Galdikas Sofija ir a.a. Valentinas (\$1,000); Laucius Henrikas ir Irena (\$375); Lukas Juozas ir Barbara (\$1,450); Noreikienė Marija (\$925); Ošlapas Raimundas atm.: Ošlapas Regina (\$650); Sirusas Saulius ir Gražina (\$600); Vardys Vytautas atm.: Vardys Ona (\$700); Klossis Walter (\$1,340); Rogers Frank atm.: Staškus Jonė, Ančikas Vytautas ir Irena, Stasiukevičienė Aldona; Andrašius Bronius atm.: Andrašius Apolonija (\$4,800); Baltutis Vytautas atm.: Balutis Ona (\$3,800); Cyvas kun. Matthew (\$2,800); Medonis Anastasia atm.: Freire Michael (\$400); Lemberas Pranas atm.: Lemberas Monika (\$3,300); Lemberas Vitalis ir a.a. Danutė (\$1,710); Lietuvių klubas „Long Beach“ (\$600); Norkūnas Gibson Virginia atm.: Norkūnas Ben (\$700); Norkūnas Povilas atm.: Norkūnas Ben (\$700); Paškus Raymond (\$2,100); Paulionis Mykolas atm.: Paulionis Veronika (\$500); Paulionis Vitas atm.: Paulionis Veronika (\$1,250); Sealey Raphael (\$3,840); Regis Algis ir Irena (\$700); Reikenis Richardas ir Živilė (\$1,100); Rimkus David (\$500); Ročiūnas Vacys ir Ona (\$600); Snarskis Bronius atm.: Snarskis Regina (\$1,200); Stankūnas Giedrė (\$100); Stankūnas-Stankūnė Magdalena Birutė (\$500); Staškus Vladas (\$200); Vitas Robertas ir Gailė (\$1,200); Zimavičiūtė Elena (\$500); XXX (\$1,900); Grinis Gedas atm.: Grinis Gedas Marius (\$1,240);
1 x \$120	Janušienė Zuzana atm.: Janušis Antanas (\$2,500);
1 x \$145	Balanda Kęstutis atm.: Balanda Gediminas (\$900); Chalmeta Kaufman Lucina ir Alberto (\$1,200); XXX (\$2,000); XXX (\$4,200);
4 x \$200	Puškoriene Marytė ir a.a. Pranas (\$2,000); Žolynas Kostas atm.: Žolynas Ona (\$900); Petronis Vytautas Romanas atm.: Petronienė Danutė (\$1,000); Petronis Arūnas Eugenijus atm.: Petronienė Danutė (\$1,000); Gilyas Vladas (\$1,000); XXX (\$18,500);
1 x \$250	
1 x \$300	
1 x \$410	
1 x \$550	
1 x \$730	
1 x \$1,000	
Viso: \$7,495.00	

2004 m. gegužės mėn.

3 x \$20	Lastienė Sofia (\$220); Šimanskis Jonas atm.: Karosienė Laima (\$200); Baukus Mindaugas ir Olimpia (\$20);
1 x \$25	A.a. Mačiulis Andrew — laidotuvių aukos: Stasiukevičienė, Aldona, Gėtas Joseph, Mašalas Filomena;
2 x \$50	Murinas Praurima ir a.a. Bronius (\$250); Vėbraite Vaiva (\$200);
7 x \$100	Anužis Saulius ir Lina (\$900); Beršienė Elena — Motinos d. proga: Balzekienė Sigita (\$855); Karosienė Laima (\$100); Kwedar Edward (\$1,300); Krištolaitis Aldona (\$100); Kuprytė Vida (\$100); Packauskas Leokadija (\$1,300);
2 x \$200	Leugoud Edward (\$10,594); Meilus Vida (\$225);
1 x \$500	A.V.A. (\$2,000);
1 x \$635	A.a. Urbonas Gražina — laidotuvių aukos: Šimolūnas Saulius, Petrusis Vytautas, Ramanauskas Liudas ir Albina, Barisas Bronius, Petronis Leonas ir Danutė, Alantienė Irena, Petrusis Algis, Zaprackas Algis ir Yolanda, Jurgutis Danguolė ir Jurgis, Memėnas Vita ir Viktoras, Barisas Nicole ir Jonas, Šepetienė Vanda, Butkūnas A. Andrius, Benjamins Kviety, Udrys Janina ir Narimantas, Osteika Antanas; Černis Kęstutis ir Izolda, Leonavičius Jonas, Cyman Joan, Marsh Joyce, Meades Susan, McKee Glenn ir Sally;
Viso: \$2,420.00	

RAGINA KASTI TUNELĮ Į KALININGRADĄ

Valstybės Dūmos pirminio pavaduotojas Vladimir Žirinovskij iškėlė sumanymą iškasti tunelį, kuris sujungtų Kaliningrado sritį su kita Rusijos teritorijos dalimi, praneša ELTA, remdamasi naujienų agentūra „Rosbalt“. Ši pasiūlymą RLDP vadovas pateikė per Valstybės Dūmos plenarinį posėdį lapkričio 16 d.

„Palei Lenkijos ir Lietuvos sieną trumpiausias kelias iki Baltarusijos — tik 90 kilometrų, ten ir reikia iškasti tunelį“, — sakė jis. Be to, jis paragino partinti užsienio pasų išdavimą Kaliningrado srities gyventojams. „Užsienio pasus turi tik 10 procentų kaliningradiečių, todėl po 2005 metų sausio 1 d. 90 procentų jų negalės keliauti po savo šalį“, — pažymėjo V. Žirinovskij. Jis pasiūlė įparei-

goti URM ir VRM iki gruodžio 25 d. išspresiti šį klausimą.

Valstybės Dūmos NVS reikalų ir ryšių su tėvynainiais komiteto pirmininko pavaduotojas Andrej Saveljev pritarė V. Žirinovskij pasiūlymui, bet idėją iškasti tunelį pavadino „maniloviškumu“. „Reikia duoti RLDP atstovaujantiems deputatams po kastuvą, ir tegul kasa“, — pareiškė jis.

Kaip pažymi „Rosbalt“, nuo 2005 metų Lietuva įveda naujas Kaliningrado keleivinio tranzito taisykles — traukiniu į Kaliningradą ir iš jo bus galima vykti tik su užsienio pasu. Kaliningrado srityje užsienio pasai kol kas išduoti mažiau kaip pusei gyventojų, kurių iš viso yra 950,000.

(Elta)

2004 m. birželio mėn.

1 x \$10	Šalčiūnas Jeronimas (\$140);
1 x \$100	Bludnikas Ramūnas ir Ramunė (\$100)
1 x \$150	Lenkauskas Edmundas ir Milda — vedybų 50-čio proga: Asta Gersovitz (\$2,250);
1 x \$200	Leugoud Edward (\$10,594);
1 x \$540	A.a. Bludnikienė Stefaniya atm. — laidotuvių aukos: Dičius Ramunė, Kavaliūnas Gražina, Bludnikai A.P.V. ir E. Tamoshunas Vidas ir Živilė, Draugelis Vaidėvutis ir Nijolė, Chesonis R. ir R. Laukaitis Juozas ir Liucija, Januška Algis, Masilius Dana, Lapinas Kęstutis ir Jane, Kirsteinas Raimundas, Vidmantas Eugene ir Jeanne, Ollis Aldona, Punksis Irena, Kilčiauskas Jonas ir Lucy, Dzikas Zuzana, Sablauskas Pranas ir Irena;

Viso: \$1,000.00

2004 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$30	Šulaitienė Anelė ir a.a. Alfonsas (\$1,270);
1 x \$1,000	A.a. Janušonis Vytautas atm.: Janušonis Palmira (\$3,250);

Viso: \$1,030.00

2004 m. rugsėjo mėn.

1 x \$20	A.a. Aidukas Antanas atm.: Vitkauskas Antanas, Stasiukevičienė Aldona;
1 x \$50	Rožėnas Konstancija ir a.a. Albertas (\$2,000);
37 x \$100	Banyas Rimas ir Nijolė (\$1,020); Baranauskas Juozas ir Aldona (\$1,000); Bartkus Eugenijus ir Danguolė (\$900); Bernardo Brazdžionio fondas: Polikaitis Antanas ir Dalilė (\$6,190); Buczek Lester (\$635); Cepulionis Harvey ir Janice (\$625); Cinkus Jonas ir Regina (\$900); Derencius Arūnas (\$100); Druseikis Petras ir Julija atm.: Druseikis Algimantas (\$4,625); Dumbauskas Ed ir Barb (\$100); Duda Algirdas (\$100); Glavinskas Tadas (\$100); Gražys Jonas (\$100); Grybauskas Algis (\$300); Johansonas Linas (\$100); Jozaitis Paulius (\$210); Juraitis Leonas ir Ann Marie (\$300); Keletius Linas ir Ramunė (\$100); Kubilius Jonas ir a.a. Aldona (\$1,150); Petrolūnas Thomas ir Laima (\$200); Petrolūnas Saulius (\$100); Popielowski Josef (\$200); Rasutis Andrius (\$280); Rasutis Rūta (\$100); Raudys Robertas (\$100); Razma Antanas ir Asta (\$3,000); Razma Edmundas ir Kristina (\$1,600); Ryan Ed (\$100); Stončius Pijus ir Rita (\$600); Snarskis Bronius ir Regina (\$1,300); Subačius Giedrius (\$100); Šimkus Vytautas (\$100); Underys Algirdas (\$100); Underys Vitas (\$100); Vaitkus Tomas (\$200); Vaznelis Sigitas (\$100); Žemaitis Aurelijus Stephens (\$100);
4 x \$200	Grybauskas Vytenis ir Loreta (\$4,750); Karas Arvydas ir Rita (\$2,000); Vaitkus Vytautas ir Aldona (\$2,700); Zabukas Adomas atm.: Zabukas Jonas ir Gertruda (\$600); Antanaitis Faustas ir Onutė (\$1,930); Krizanauskas-Shukavage fondas: Anne Krizanauskas;
1 x \$400	Vitkus Eduardas — stipendijų fondas — palikimas (\$51,347.16);
1 x \$10,000	1 x \$74,640.11 Lingis Albina — palikimas (\$75,840.11).
Viso: \$140,252.27	

Viso: \$152,197.52

Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvos fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, Fed. ID #36-66118312.

Geriausia kalėdinė dovana DRAUGO prenumerata!

Kalėdų proga užsakykite DRAUGĄ savo draugams, vaikams, anūkams, giminėms ir pažįstamiems (pirmą kartą prenumeruojant tik \$65.00 metams JAV) Mes nusišimsime gražų pranešimą, kad Jūs užprenumeravote DRAUGĄ jų vardu.

Kalėdų
proga
užsakau
DRAUGĄ

Siųskite:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

Dovanoja:

Vardas, pavardė _____

Adresas _____

Miestas, valstija, zip code _____

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

PARYŽIUS

Prancūzų gydytojai, atlikę testus dėl galimo Yasser Arafat nuodijimo, jo organizme neaptiko jokių nuodų pėdsakų, pirmadienį gavęs medikų išvadas sakė velionio palestiniečių vadovo sūnėnas Nasser al Qidwa. N. al Qidwa 558 puslapių išvadas turi perduoti palestiniečių komitetui, kuris aiškina Y. Arafat mirties priežastis. Pagal griežtus Prancūzijos įstatymus dėl medicininių duomenų apsaugos, nebuvo galima viešai skelbti tikslios Y. Arafat mirties priežasties, todėl Artimuosiuose Rytuose pradėta spėlioti, kad jis buvo nuodijtas. Tačiau N. al Qidwa sakė, kad „Arafat priklausė ne kokiam nors asmeniui ar šeimai, bet visai palestiniečių liaudžiai“.

Dabartinis JAV dolerio kursas arba tolesnis jo smukimas gali sukelti euro zonos ir ypač toms euro zonos šalims, kurių eksportas yra ypač didelis, rimtų problemų, mano Europos Sąjungos (ES) ekonominių reikalų komisaras Joaquín Almunia. Euro kurso pakilimas didina euro zonos prekių kainas užsienio rinkose. JAV dolerio silpnumas dažnai siejamas su milžiniškais JAV einamosios sąskaitos ir biudžeto deficitais, dėl kurių JAV vertybiniai popieriai atrodo mažiau patraukliūs užsienio investuotojams. Nors prezidento George W. Bush administracija atkakliai teigia palaikanti stipraus JAV dolerio politiką, valiutų rinkos vis labiau įsitikina, kad JAV iš esmės yra patenkinta JAV dolerio smukimu, nes silpnėjęs JAV valiuta didina JAV eksporto prekių konkurencingumą tarptautinėse rinkose.

KIJEVAS

Ukrainos opozicijos kandidatas į prezidentus Viktor Juščenko paragino šalies žmones pradėti pilietinio neklusnumo akciją su šūkiu „Už sąžiningus rinkimus“, apkaltinęs valdžios atstovus ir Centrinę rinkimų komisiją mėginimais suklauti prezidento rinkimų antrojo rato, vykusio lapkričio 21 dieną,

rezultatus. V. Juščenko paragino žmones nesiskirstyti iš Nepriklausomybės aikštės, kurioje jie praleido visą naktį, laukdami balsavimo rezultatų. Centrinės rinkimų komisijos duomenimis, suskaičiavus 99,14 proc. visų balsų, premjerui Viktor Janukovič teko 49,42 proc. balsų, o V. Juščenko — 46,69 proc. balsų. Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos stebėtojų misijos vadovas Bruce George pareiškė, kad antrasis prezidento rinkimų ratas neatitiko demokratinę rinkimų tarptautinių normų.

JAV

WASHINGTON, D.C.

Panašu, kad ketinimai iš pagrindų pertvarkyti JAV žvalgybos tarnybas negrįžtamai sužlugę, šeštadienį susidūrę su įtakingu respublikonų pasipriešinimu. Stengdamasis nepardėti esančių nusimintų dėl Kongreso nesėkmės siekiant patvirtinti reformas, kurių patarė imtis Rugsėjo 11-osios komisija, Atstovų rūmų pirmininkas Dennis Hastert pažadėjo tęsti derybas su Senatu ir iki baigiantis 108-ojo Kongreso kadencijai gruodį dar sykį pateikti šį klausimą įstatymų leidėjams, jeigu bus susitarta kitaip.

LOS ANGELES

Rimtas rasinių nesutarimų paskatinas susidūrimas įvyko Los Angeles, vienoje iš Watson rajono mokyklų. Šis rajonas yra pietinėje miesto dalyje ir garsėja jaunimo nusikalstamumu. Įvykis prasidėjo dviejų mergaičių peštinėmis ir bemačiant virtimo masinėmis ispaniškai kalbančių mokinių ir afroamerikiečių moksleivių muštynėmis. Joms nutraukti prirėkė saugumo tarnybos ir policijos įsikišimo. Muštynės dalyvavo apie 1,000 moksleivių. Laimė per muštynes niekas rimtai nenukentėjo. Nesunkiai sužeisti 4 policininkai ir 4 moksleiviai.

ARTIMIEJI RYTAI

JERUZALĖ

Atnaujinamas ilgam atidėta JAV taikdario vaidmenį

valstybės sekretorius Colin Powell pirmadienį gavo Izraelio pažadą užtikrinti palestiniečių judėjimo laisvę, kad jie galėtų surengti žmogaus, pakeičiančio Yasser Arafat, rinkimus. C. Powell, pirmą kartą po pusantros metų pertraukos lankydamasis šiame regione, išreiškė įsitikinimą, kad Izraelis padės sudaryti sąlygas balsavimui, tačiau Izraelio vadovai viešai neįsipareigojo išvesti pajėgų iš Vakarų Kranto miestų, kaip reikalavo palestiniečiai.

AZIJA

BEIJING

Gaisro, kuris siautėjo viename geležies šachtų komplekse Kinijos šiaurinėje provincijoje, aukų skaičius padidėjo iki 57, o dar trys šachtininkai šiuo metu laikomi dingusiais. Iš 106 žmonių, kurie šeštadienį ryte, kai kilo gaisras, dirbo toje šachtoje, išgelbėti pavyko 46. Gelbėtojai pavyrį jau iškėlė ir daugumą žuvusiųjų. Gaisras, kilęs šioje šachtoje Šahės mieste, greit išplito ir dar keturias su ja besijungiančias šachtas. Po žemės ir ugnies spąstus pateko dešimtys žmonių, kurių daugelis užduso nuo dūmų. Apie nelaimės Kinijos šachtose pranešama nuolat, apytikriai kas savaitę. Kasmet šioje šalyje žūsta daugiau kaip 7,000 šachtininkų.

KATHMANDU

Naktį Nepalo vakaruose esančiame atokiaame Pandon kaime kilius susirėmimus, kurie laikomi kruviniausiu pastarojo metų įvykiu Himalajų kalnų karalystėje, žuvo mažiausiai 66 maistų sukilėliai ir 10 vyriausybinių pajėgų karių. Susirėmimai atsitaukė po spalio 28 dienos, kai tarp maistų ir vyriausybinių pajėgų baigėsi devynių parų laikinosios paliaubos, paskelbtos tam, kad žmonės galėtų taikiai atstvesti hinduistų Dasain šventę. Kovomis, kurias sukilėliai pradėjo 1996 metais, siekiama panaikinti monarchiją ir feodalinę kastų sistemą bei 26 milijonus gyventojų turinčią vieną iš dešimties skurdžiausių pasaulio valstybių Kinijos pavyzdžiu paversti „liaudies respublika“.

Vilniuje — dar viena KGB aukų kapavietė

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Vilniuje, netoli Savanorių prospektų, surasta dar viena masinė KGB aukų kapavietė, kurioje gali būti užkasta iki dviejų šimtų žmonių palaikai.

Masinę kapavietę „Lietuvos žinioms“ parodė buvęs Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovas Jurgis Jurgelis.

Anot J. Jurgelio, kai netoli Savanorių prospektų KGB kasė lavonus, aplinkui plytėjo miškas, tačiau netrukus kaip tik

šioje vietoje buvo pradėtas naudoti karjeras. Vėliau ir masinės kapavietės vietą pradėtos gabenti statybų atliekos.

Kaip tvirtino J. Jurgelis, VSD labai tiksliai nustatė palaikų užkasinimo vietą. Jam čia lankantis prieš kelerius metus toje vietoje dar mėtėsi betono gabalų ir šlako. Praėjusią savaitę jų nebesimatė, mat visa karjero teritorija buvo užversta naujomis šiukšlėmis. Dėl to kaltas pastaruoju metu Vilniuje prasidėjęs statybų bumas: be-

veik visi mieste ar šalia esantys nenaudojami karjerai pilni savavališkai suvežto grunto ir nuolaužų.

Lapkričio pradžioje panašioje masinėje KGB aukų kapavietėje — Tuskulėnų rimties parke — buvo atidarytas ko-lumbariumas daugiau nei septyniems šimtam sovietinio teroro aukų. Iki šiol palaikai dešimt metų gulėjo Lietuvos genocido aukų muziejuje. Tuskulėnuose išsisi 1944-1947 metais KGB nužudytos aukos.

sakė E. Gentvilas.

E. Gentvilas teigė parėmęs partiją maždaug 15,000 litų.

I Europos Parlamentą iškviesti Lietuvos atstovai gauna tokį pat atlyginimą, kaip ir eiliniai Seimo nariai — daugiau kaip 4,000 litų.

Šių metų birželį Vilniaus merui A. Zuokui pasitraukus į Lenkiją esą dėl teisės saugos pareigūnų ketinimų jį suimti, E. Gentvilas pareiškė, jog partijos vadovas savo veiksmais padarė didelę žalą partijai.

E. Gentvilas taip pat kategoriškai priešinosi liberalcentristų dalyvavimui koalicijoje su populistine Darbo partija Lietuvoje.

Saltinių teigimu, A. Zuokas, savo ruožtu, prieš kelias savaites paragino E. Gentvilą pašalinti iš partijos.

Liberalcentristai kolegai pateikė 100,000 litų sąskaitą

Vilnius, lapkričio 22 d. (BNS) — Liberalų ir centro sąjunga (LCS) birželį į Europos Parlamentą išrinktam buvusiam partijos vadovui Eugenijui Gentvilui pateikė 100,000 litų sąskaitą.

Praėjusią savaitę partiečiai išsiuntinėdami rašte LCS štabo vadovas Žilvinas Šilgalis primena, jog pagal liepos 13 dienos partijos valdybos sprendimą E. Gentvilas turi padengti dalį po Europos Parlamento rinkimų likusias skolas.

Laiške teigiama, jog liepos 13 dieną LCS valdyba nusprendė, jog skolai padengti po 100,000 litų turi sumokėti europarlamentarų mandatus iškovoję E. Gentvilas ir Margarita Starkevičiūtė, likusius 180,000 litų padengs partija.

Taip padalinti skolą pasiūlė

partijos vadovas, Vilniaus meras Artūras Zuokas, su kuriuo E. Gentvilas pastarąjį pusmetį ne kartą pykosi.

Laiške pranešama, kad M. Starkevičiūtė savo dalį jau sumokėjo.

Pati M. Starkevičiūtė tvirtino savo asmeninės rinkimų kampanijos nevedusi ir išlaidų jai neturėjusi. Bendros Liberalų ir centro sąjungos kandidatų reklamos kampanijos išlaidos, anot M. Starkevičiūtės, buvo padengtos iš rėmėjų lėšų.

E. Gentvilas patvirtino gavęs LCS laišką, bet teigė apie liepos mėnesio LCS valdybos sprendimą sužinojęs tik neseniai ir esąs dėl to nustebęs.

„Iš partijos yra padaryta uždaroji akcinė bendrovė. Aš tikrai padėsiu partijai, bet A. Zuoko diktatūros nestiprinsiu“,

LIETUVOJE ĮTEISINTA DR. M. MONTESSORI

Ruošiant LR Švietimo ministerijai Montessori pristatymą. Iš kairės: L. Mondeikienė, B. Musneckienė, V. Skorupskienė.

A. Musneckio nuotr.

Prieš akis turim Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymą dėl Montessori pedagogikos Lietuvoje sampratos, patvirtintą ministro A. Monkevičiaus, 2004 m. birželio 23 d.

Šioje sampratoje terminu „mokykla“ nusakomas, M. Montessori pedagoginės sistemos principais grindžiamas, vaikų ikimokyklinis, priešmokyklinis, pradinis ir pagrindinis ugdymas.

Dėl šio pripažinimo daug darbo ir pasišventimo idėjų Lietuvos Montessori asociacijos pirmininkė V. Skorupskienė, Šiaulių universiteto dėstytoja L. Mondeikienė, M. Jankauskienė, B. Musneckienė, Janonienė ir eilė kitų auklėtojų.

Šioje ministerijos sampratoje suminėta pagrindiniai Montessori principai: 1. Bendrosios nuostatos; 2. Ugdymo tikslas, uždaviniai ir principai; 3. Vaiko asmenybės raidos tarpinių sampratų; 4. Ugdymo aplinka; 5. Mokytojo vaidmuo ir kvalifikacija; 6. Kvalifikaciniai reikalavimai; 7. Ugdymo procesas; 8. Montessori mokyklos steigimas, reorganizavimas, likvidavimas ir finansavimas.

Montessori atgimimas Lietuvoje prasidėjo dar prieš nepriklausomybės atgavimą, tai buvo „laisvėjimo metai“.

1985 m. D. Petrutytė iškvietė dr. O. Keturkienę, kuri prieš karą buvo baigusi M. Varnienės vestus kursus. Čia buvo surinkta labai daug Montessori medžiagos iš lietuvių ir amerikiečių. Reikalingas leidimas siuntimui į Lietuvą buvo parūpintas Sakalauko, kuris dirbo Rusijos ambasadoje. Persiuntimo išlaidas per 1,000 dol. apmokėjo Lietuvių Montessori draugija.

1986 m. Montessori auklėtojų priemonės buvo išstatytos Pedagoginiame muziejuje Kaune. Autobusais iš visos Lietuvos mokytojos važiuojo į muziejų susipažinti su atvežta medžiaga. Visus priiminėjo ir aiškino dr. O. Keturkienė.

Muziejus buvo įsikūręs iš vienuolyno atitame pastate.

Buvo labai įdomu jį lankyti. Po nepriklausomybės atgavimo patalpas atsiėmė vienuolynas, kur sudėta visa muziejaus medžiaga — niekas atsakymo neturi. Gaila.

1987 m. tas pats Sakalaukas buvo Tėviškės draugijos pirmininkas. Jo dėka, buvo pakviesta D. Petrutytė ir aš, ir sudarytos sąlygos susitikti Kaune bei Vilniuje su auklėtojų grupėmis. Prasidėjo abipusis judėjimas: D. Petrutytė, M. Kuciniene, vėliau V. Ozinskaitė su A.P.P.L.E. D. Dirvonienė su amerikiečių mokytojų grupe, L. Germanienė, išvertusi albumą į lietuvių kalbą, S. Vaišvilienė, davusi seminarus 1992 ir 1993 m. Šiauliuose, Mazeikiuose, Vilniuje.

1990 m. D. Petrutytė iškvietė metams dvi mokytojas lankyti Montessori kursus MECA, kurios baigusios Lietuvoje dalinosi savo žiniomis su kitomis auklėtojomis.

Grupė mokytojų iš Lietuvos lankėsi čia. Su jomis lankė Montessori mokyklas, pristatė visus dalykus įvairiose mokyklose. Lietuvos mokytojos gavo gana daug per jų apsilankymus ir mūsų vizitus Lietuvoje. 1992 ir 1993 metais, lankydama Montessori klases, išsibarsčiusias po visą Lietuvą, klausinėjau, ko jos toliau pageidautų. Atsakymas vienas — ištisinių kursų. Grįžusi pradėjau organizuoti auklėtojas kursus: 1994 m. vasarą 3 savaitių kursų vedė N. Cijūnienė, M. Kuciniene, S. Vaišvilienė ir dvi amerikietės. Antrą vasarą 2 savaites vedė viena su vietinėm pagalbininkėm ir 1996 m. V. Mačiulienė ir M. Kuciniene baigė kursų programą, tikrino paruoštus darbus. Atlikusios dar pridėtinus darbus, gavo ir Amerikos Montessori draugijos diplomus.

Lietuvos Montessori auklėtojos, kad ir sunkiomis aplinkybėmis, kelia savo kvalifikaciją. Visas būrys Montessori temomis gavo magistro laipsnius. Vida Gasperkaitė, kursų baigusi čia, baigia ruošti dok-

Šiauliai, Logopedinių vaikų globos namų auklėtinis užsiėmimo metu. A. Musneckio nuotr.

DRAUGAS, 2004 m. lapkričio 23 d., antradienis

7

DEŠIMTIES METŲ MIRTIES SUKAKTIS A † A VIDA RAPŠYS-DUDĖNAITĖ

Begalinė upė Dievo laiko:
Be pradžios, be galo, be krantų.
Jo ranka jos amžių srovę laiko,
Ir Jo rankoje esam — aš ir tu.
„Viešpaties pasaulis“
Bernardas Brazdžionis

Laikas bėga... Lapkričio 23 d. sueina 10 metų, kai mūsų miela Vida mus paliko, sulaukusi 53 metų amžiaus. Šv. Mišios už jos sielą bus atšaukiamos Švč. Mergeles Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke sekmadienį, lapkričio 28 d., 12:15 val. p.p. Prašome gimines, draugus ir pažįstamus a.a. Vidą maldoje prisiminti.

Nuliūdę: vyras, duklė su šeima, anūkai, du sūnūs ir dvi seserys su šeimomis.

Mielai draugei

A † A VLADAI ŽEMLIAUSKIENEI STANKUVIENEI

mirus, giliai užjaučiame jos dukrą DAINĄ JUOZEVIČIENĘ, sūnus LINĄ ir GINTARĄ ŽEMLIAUSKUS bei jų šeimas ir drauge liūdime.

Halina Bagdonienė
Rita Bagdonienė
Salomėja Valiukienė

PADEKA

„Iš Tavo rankos, Dieve, gaunam savo rytą,
Iš Tavo rankos ir sviesi dieną,
Iš Tavo rankos mums ir laimė krito,
Iš Tavo rankos, Dieve, ir netekties diena“...
Perfr. B. Br.

A † A JUSTINAS LIEPONIS

iškeliavo į Amžinybę 2004 m. rugpjūčio 28 d. Palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Skausmo valandose patyrėme daug nuoširdumo ir užuojautos iš draugų ir artimųjų. Negalėdami asmeniškai visiems padėkoti, norime, nors per spaudą, tart padėką. Visiems dvasiškai: Jo eksel. vysk. John Gorman, kapelionui kun. A. Paliokui, prel. Ig. Urbonui ir kun. J. Kuzinskui už maldas koplyčioje, šv. Mišių aukas bažnyčioje ir už palydėjimą velionio į amžiną atilį.

Taip pat dėkojame kun. A. Paliokui, prel. Ig. Urbonui ir Br. Juodeliui už atsisveikinimo žodžius, skirtus velionio atminimui.

Širdinga padėka visiems, visiems dalyvavusiems koplyčioje, bažnyčioje ir kapinėse.

Dėkingi esame solistėms B. Jameikienei ir E. Blandytei, kurios nuoširdžia giesmė kėlė mūsų širdis nuo žemės aukščiau...

Dėkingi esame visiems, aukojusiems velionio atminimui, šv. Mišioms, labdarai ir gausiomis gelėmis išpuošusiems velionio atsisveikinimą. Taip pat dėkingi visiems, guodusiems mus per spaudą ir asmeniškais laiškais bei telefonais.

Padėka D. Petkui ir jo štabui už rūpestingą patarnavimą.

Lai gerasis Dievas visiems atlygina...

Liūdinti šeima ir artimieji

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

toratą. Įdomus faktas, kad jos patarėjai — profesoriai jai siūlė ruošti doktoratą Montessori tema: 1. Montessori prieš karą, 2. Vokietijoje, 3. Amerikoje ir 4. Vėl grįžusi į Lietuvą. Tikiu turėsiu progos paskaityti jos

diplominį darbą. 18 metų ir būrys pasižavėusių Montessori auklėtojų įteisinio dr. Maria Montessori auklėjimo principus Lietuvos švietime.

Stasė Vaišvilienė

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„SAULUTĖ“, Lietuvos vaikų globos būrelis nuoširdžiai dėkoja Eglei ir Vytautui Juozapajiams, bei Manigirdui Motekaičiui už koncerto „Rudens romantika“, vykusio lapkričio 13 d. honorarų paaukojimą „Saulutei“. Ačiū už gražų koncertą, šiltą pabendravimą ir pagalbą ranką Lietuvos vaikams.

POVILAS STROLIA dainuos ir gros „The Quarry Inn“, 326 Main. St., Lemont, ketvirtadienį, lapkričio 25 d. Po šokių Pasaulio lietuvių centre ateikite pasiklausyti. Dalyvauja 21 m. ir vyresni.

NE VISA LIETUVA YRA LAISVA. Mažoji Lietuva prie Baltijos krantų šimtus metų kovojusi dėl laisvės ir kūrė savo tautinį gyvenimą šiandien tebėra karinio smurto genocido auka. Lapkričio 28 d., sekmadienį, 2 v.p.p. vyks Tilžės akto – Mazosios Lietuvos prisikėlimo minėjimas Šaulių sąjungos salėje. Įspūdingoje programoje dalyvauja krašto darbuotojai ir organizaciniai veikėjai. Jauskime, kad tai didi pareiga apžvelgti gyvosios tautos pareigas tam kraštui ir jo žmonėms. Mazosios Lietuvos Rezistencinis sąjūdas kviečia visus dalyvauti istoriniame minėjime ir kavutės pabendravime.

LAPKRIČIO 25 D., ketvirtadienį, Čikagos Jaunimo sąjunga kviečia visus 16 metų amžiaus ir vyresnius į „Kalakutų šokus“. Šokiai, su DJ, vyks PLC Fondo salėje, 8 v.v. Įėjimas 10 dol. Daugiau informacijos galima rasti www.lithchat.com.

ŠVČ. M. MARIJOS NEKALTO Prasidėjimo parapijoje gruodžio 5 d., tuoj po šv. Mišių bus susitikimas su teisės advokatu. Galėsite klausyti joms rūpimais klausimais. Kava ir vaisės už dyką, visi laukiami.

TRADICINĖS SKAUTŲ KŪČIOS įvyks penktadienį, gruodžio 10 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Vietos ribotos. Daugiau informacijos tel. 708-352-2664, Gintaras Aukštuolis.

ŠAUKIAMAS VASARIO 16-OSIOS gimnazijos buvusių mokinių suėjimas, kuris įvyks 2005 m., vasario 24 d., Lietuvių klube, Lithuanian Hall, 4880 46th Ave. North Saint Petersburg, FL 33714, tel. 727-525-5924. Planuojamas susipažinimo vakaras, iškilminga vakarienė ir šokiai. Dėl dalyvavimo prašome pranešti Valei Majauskaitei Weinhoefer, 8421 29th Street East, Parish, FL 34219, tel. 941-776-3634, arba Vytautui Biretai, 199 Sylvan Ave., Toronto, ON. M1E 1A4, Canada, tel. 416-261-4312, el-paštas: vbireta@rogers.com.

JAUNIMO CENTRO TRADICINĖ vakarienė vyks gruodžio 5 d., sekmadienį, didžiojoje salėje. Jėzuitų koplyčioje 3 v.p.p. šv. Mišios, kurias auko kunigas Antanas Gražulis, SJ, už mirusių ir gyvus centro narius bei rėmėjus. Meninė programa atliks solistė Genovaitė Bigenytė, akompanuojant Manigirdui Motekaičiui. Bus gaudi vakarienė ir laimingų bilietėlių išrinkimas. Kviečiame užsisakyti svečių stalą ar pavienes vietas. Informacija tel.: 708-447-4501 Milda Šatienė, arba 708-636-6837 Anelė Pocienė.

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ rinkimų į naują tarybą komisija, susidedanti iš dr. Petro Rasučio, Julijos Šmilgienes ir Aldonos Šmulskienės, kreipi

asi į LF bičiulius, kviesdama siūlyti kandidatus į LFB Tarybą iki š.m. gruodžio 20 d., gavus kandidato sutikimą. Kandidatų sutikimus siųsti LFB rinkimų komisijos pirmininkui dr. Petriui Rasučii: 3808 W. 66th Str., Chicago, IL 60629. Taip pat prašo visus LF bičiulius siųsti kuo skubiau rinkimų komisijai savo adresus ir telefonus.

BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS muziejus gruodžio 5 d., sekmadienį, 1 v.p.p. kviečia visus į užsiėmimą, kurio metu galėsite mokytis, kaip padaryti šiaudinius Kaldėdų eglutė. Registrotis telefonu 773-582-6500.

DĖMESIO! JAV LB Kultūros taryba praneša, kad per visas Teatro festivalio dienas, po spektaklių, galima bus papiešti Jaunimo centro kavinėje. Sekmadienį, 6 v.v., Teatro festivalio metu vyks žymenų teikiamas teatralams, knygos „Lietuvių scenos darbuotojų sąjunga Chicagoje“ pristatymas, aktorius ir režisierius iš Kauno Viktoro Valašino programa, Antano Andriekaus muzika pasilinksminimui ir šokiams. Skubėkite įsigyti bilietus „Sekmadienio“. Bilietai taip pat bus parduodami ir Jaunimo centre prieš spektaklius. Laukiame visų gausaus dalyvavimo.

ATITAIŠYMAS: „Draugo“ šeštadienio, lapkričio 11 d. leidime, Broniaus Juodelio straipsnyje „Šaunus Lietuvos fondo pokylis“ išvėlė kelios esminės klaidos. Straipsnyje buvo rašoma, jog maistą pokyliui gamino Aldona Šoliūnienė. Tai klaidinga informacija, mat maistą gamino Bravo Catering iš Lemonto. Straipsnyje klaidingai parašyta, jog dr. Jonas Valaitis yra LF premijų pirmininkas. Dr. Jonas Valaitis yra LF Garbės Komiteto pirmininkas.

SKELBIMAS

•PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA! Korteles dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Taisykite šiandien su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

„DRAUGO“ SKELBIMŲ SKYRIUS
TEL. 773-585-9500

Lietuvė aktorė Čikagoje vaidina J. Lagarce pjesėje

Iš Lietuvos kilusi aktorė Dalia Cidzikaitė tęsia karjerą Čikagos (JAV) teatru scenose – ji vaidina teatre „Prop“ pastatytoje anksti mirusio prancūzų dramaturgo Jean Luc Lagarce pjesėje „The Rules for Good Manners in the Modern World“ („Gero elgesio taisyklės šiuolaikiniame pasaulyje“), kurį režisavo serbas Želko Diukičius. Spektaklis rodomas spalio ir lapkričio mėnesiais pirmą kartą Čikagoje vykstančiame „Playing French“ festivalyje ir sulaukia palankių recenzijų.

J. L. Lagarce pjesė yra vienos moters monologas, tačiau vaidinti režisierius pakvietė tris aktorės – D. Cidzikaitę, Jennifer Byers ir Kate Martin. Kiekviena aktorė įkūnija vieną iš tos pačios moters veidų – tai tarsi vienos moters istorija trijuose asmenyse.

D. Cidzikaitė aktorinio meno pradmenų mokėsi Vilniaus

teatro studijoje „Elementorius“, vadovaujamoje aktorius, režisieriaus ir muzikanto Gedimino Storpierščio. Ten ji suvaidino spektakliuose „Gimtadienis su siela“ ir „Permainų medis“. Pastarąjį matė Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir kitų Lietuvos miestų, taip pat Punsco, Kijevo, Bresto žiūrovai. Jaunoji aktorė dalyvavo ir keliose teatro studijose Lenkijoje, Baltarusijoje ir Olandijoje, taip pat lankė Vytio Jankausko šokio grupę.

1999 metais lietuvių pradedo studijuoti filologijos doktorantūros programoje Illinois universitete Čikagoje ir po kelerių metų įgijo aktorinį išsilavinimą, kaip antrąją specialybę. D. Cidzikaitės debiutas JAV scenoje įvyko 2002 metais Čikagos teatro kompanijos „Plasticene“ spektaklyje „And so I may return“. 2003 metais ji suvaidino pagrindinį vaidmenį T. Williams pjesėje „Pasmerti

Pjesės „Pasmerti namai“ aktoriai: (iš kairės) Dalia Cidzikaitė, Linas Umbrasas ir režisierė Ilona Čiapaite. Jono Kuprio nuotrauka

namai“ lietuvių „Žaltvykslės“ teatre, o tais pačiais metais pradėjusi dirbti su dar viena Čikagos teatro kompanija

„Sprung“, jau spėjo suvaidinti dviejuose spektakliuose: „Seep“ (2003) ir „Capsize“ (2004). Kitų metų pavasarį D. Cidzikaitė su

šia teatro kompanija pradės repetuoti naują spektaklį „Abound“.

(Elta)

Archyvų žinios Nr.24 (2004 m. lapkričio mėn.)

Lituanistikos tyrimo ir studijų centro/Pasaulio lietuvių archyvas

Pastaruoju metu spaudoje atsirado netikslumų dėl mūsų archyvo pavadinimo. Periodinėje spaudoje jį kai kas pavadina „Pasaulio lietuvių bendruomenės“ archyvu. Kai tai daro paprasti žmonės, tarsi ir atleistina, tačiau kai tokių netikslumų pasitaiko mokslo žmonių darbuose – tai jau nedovanotina klaida ar gal net bandymas iškreipti tiesą. Skaudu, kai tokie netikslumai pasitaiko Išeivijos instituto Kaune leidžiamuose darbuose. Kas kas, bet Išeivijos institutas tikrai turėtų žinoti tikslius pavadinimus, nes jo darbuotojai daugelį kartų lankėsi ir dirbo LTSC archyvuose.

Taip pat mus stebina Lietuvių bendruomenės tarybos sesijos nutarimai, kuriuose skatinama siūsti medžiagą į „Pasaulio lietuvių bendruomenės archyvus“. Archyvas tokiu pavadinimu neegzistuoja. Neteisingi ar iškreipti pavadinimai tik klaidina visuomenę. Pranešame, kad archyvo, esančio 5600 S. Claremont, Chicago, IL 60636 tikslus pavadinimas **Lituanistikos tyrimo ir studijų centro/Pasaulio lietuvių archyvas (LTSC/PLA)**.

Mūsų interneto puslapis www.lithuanianresearch.org

Leonardo Šimučio dienoraščių viena kopija sekmin-gai pasiekė Lietuvą.

Šį mėnesį iš Šiaulių universiteto į LTSC buvo atvykusi dr. Regina Kvašytė, kuri padėjo tvarkyti L. Šimučio, Jr. archyvą. Parvykdamas į Lietuvą R. Kvašytė vieną L. Šimučio (vyresniojo) dienoraščių kopiją (kurią iš viso yra 5) ir archyvo aprašus nuvežė Juozui Skirui, Vilniaus pedagoginio universiteto profesorui. J. Skirius rašo monografiją apie šį žymų ALTO ir lietuvių visuomenės veikėją. Po monografijos išleidimo minėti dienoraščiai ir aprašai bus perduoti į Martyno Mažvydo nacionalinę biblioteką Vilniuje, Lituanikos skyrių, kurio vedėja yra Silvija Velavičienė.

LTSC darbas įvertintas stambia auka

Praėjo daugiau kaip 20 metų nuo to laiko, kai po pirmojo Lietuvos Respublikos konsulo dr. Julius Bielskio mirties 1976 m. jo archyvai buvo perduoti Lituanistikos tyrimo ir studijų centro žinion. Dr. Julius Bielskis veikė daugelyje organi-

zacijų ir buvo pirmasis Amerikos lietuvių tarybos (ALT) pirmininkas, pirmasis Lietuvių informacijos biuro vedėjas, pirmojo Lietuvos Respublikos konsulo JAV, New York'e pirmasis konsulas, Garbės konsulas Kalifornijoje.

Rūta Bielskytė-Hagmann, po tėvo mirties atidavusi jo archyvus LTSC, tikėjo, kad čia įvairūs laišukai, nuotraukos bei konsuliniai dokumentai bus tinkamai saugomi ir prieinami visiems besidomintiems. J. Bielskio archyvinę medžiagą vienokiems ar kitokiems darbams yra naudoję mokslininkai Remigijus Misiūnas, Garry Hartman ir kt.

Tačiau tikroji archyvų vanda išmušė ir XX amžiaus pradžios bei vėlesni dokumentai buvo iškelti į dienos šviesą, kai Vilniaus pedagoginio universiteto profesorius Juozas Skirius, Lietuvių fondų paremus, pradėjo rašyti monografiją apie konsulą J. Bielskį. Beveik paruošus šią knygą buvo kreiptasi į Rūtą Bielskytę-Hagmann, gyvenančią Kalifornijoje, prašant patikslinti kai kuriuos duomenis, vardus, vietovardžius ir pan. R. Hagmann mielai sutiko padėti ir išreiškė savo padėką LTSC už sumanymą išleisti knygą apie J.

Bielskį. Šiuo metu J. Skiriaus knyga jau išleista.

Prieš keletą dienų LTSC sulaukė R. Hagmann laiško, jog ji, įvertindama pastangas ir darbą lietuvių bei savo tėvo atminimo išlaikymui ir knygos išleidimui paaukojo Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui stambia auka.

LTSC lankėsi VDU Išeivijos instituto doktorantė **Ilona Bučinskytė**, kuri domėjosi LTSC/PLA archyvais ir periodikos rinkiniais. Ji rinko medžiagą apie katalikiškas lietuvių organizacijas savo būsimai disertacijai „Lietuvių katalikiškos organizacijos Išeivijoje XX a. 5-7 dešimtmečiais“. I. Bučinskytė džiaugėsi LTSC archyvuose suradusi daug išties vertingos medžiagos. Beveik dvi savaites nuo ryto iki vakaro intensyviai dirbusi I. Bučinskytė spėjo peržiūrėti vysk. Vincento Brizgio, kun. Juozo Vaišnio, SJ, „Giedros“ korporacijos, Kazio Pakšto, Lietuvių studentų sąjungos, Lietuvių jaunimo sąjungos, Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos, Stasio Barzduko ir kitus archyvus. Iš periodikos leidinių I. Bučinskytė rinko medžiagą iš „Jaunimo žygį“, „Kunigų vie-

nybės biuletenio“, „Lietuvos krikščionių demokratų sąjungos biuletenio“, „Studentų dienų“, „Studentų gairių“, „Vyties“ ir kt.

Prieš apsilankydama Lituanistikos tyrimo ir studijų centre I. Bučinskytė lankėsi ALKA archyve Putname, CT. Visos viešnagės metu ją globojo Liūtas Mockūnas – „Akiračių“ redakcinės kolegijos narys.

Dr. Milda Budrienė, LTSC valdybos narė, Medicinos muziejaus ir archyvo vedėja, Budrio foto archyvo pirmininkė grįžusi iš Čikagos į Linką susilaužė dubens kaulą. Linkime mielai daktarei kuo greičiau pasveikti.

Gauti archyvai: Čikagos Anglijos lietuvių klubo, ALTO, LB, Mazosios Lietuvos medžiaga, periodiniai leidiniai ir kt. (iš **Leo Venckaus**).

Alfonso Nako susirašinėjimas su įvairiais visuomenės veikėjais (iš **Alfonso Nako**). Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugijos finansiniai dokumentai (iš **Antano Pauzolio**).

Dėkojame visiems.

RENGINIAI ČIKAGOJE

Švenčių paslaptys su „The Paramount Theatre“

Gruodžio 12 ir 13 dienomis bus pristatoma Charles Dickens klasika – pasaka „A Christmas Carol“. Tai viena mėgstamiausių kalėdinių istorijų. „The Paramount Theatre“ (23 E. Galena Blvd.) rodys šios nuostabios istorijos naują pastatymą, su specialiais efektais, muzika, kostiumais ir spalvinga aplinka.

Kai 1843 m. Charles Dickens parašė šią pasaką, jis net neįtarė, kad ji taps pačia populiariausia ir kasmet rodoma kalėdine istorija. „The Nebraska Theatre“ šios pasakos pastatymą nuo 1979 m. rodė daugiau kaip 100,000 žmonių šešiasdešimtyje Amerikos miestų. Kalėdos artėja, tad visi kviečiami į teatrą pasižiūrėti nepaprastos pasakos, kuri patiks ne tik vaikams, bet ir tėveliams.

Pasirodymai: sekmdienį, gruodžio 12 d., 3 v.p.p.

ir pirmadienį, lapkričio 13 d., 9 v.v. bei 12 v.p.p.

Paramount Theatre Box Office, 23 E. Galena Blvd., Aurora. Informacija tel. 630-896-6666.

TEATRO FESTIVALIS XI

CHICAGO JAUNIMO CENTRAS 2004 m.

LAPKRIČIO

26 d. 6:00 v.v.	"Baltic Theatre"	New York
27 d. 3:00 v.p.p.	"Žaltvykslės teatras"	Chicago
28 d. 3:00 v.p.p.	"Dramos sambūris"	Los Angeles
6:00 v.v.	Festivalio uždarymas	